

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. — Posamezna številka Din 1.—, mesečna naročnina Din 20.—, za tujino Din 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva ulica št. 28. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifi in dogovoru. — Uprava v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 34, telefon 29-60. Podružnica v Celju, Samostanska ulica št. 4.

Št. 4.

Ljubljana, dne 5. junija 1930.

Leto I.

Vsi na delo, tudi oni, ki so morda na krivem potu

Novi pomembni glasovi iz vrst hrvatskih kmetov. - Hvaležnost združništva za rešilno pomoč vlade.

Zagreb, 4. junija. k. »Seljački Glas« pri naša pod naslovom »Sanacija saveza kmetih zadrug« naslednji članek:

»Zaradi slabega poslovanja stare uprave, ki je pripravila »Providnost« in »Selobank« do primanjkljaja ter tako poostila krizo v poslovanju hrvatskih kmetijskih zadrug, se je Zveza hrvatskih kmetijskih zadrug obrnila na kraljevo vladu s prošnjo, da ji pomore s podporo 5.200.000 Din. Po prizadevanju Karla Kovačevića in dr. Surmina in sprlo velikega razumevanja kraljeve vlade general Pera Živkovića za potrebe Zveze je bil danes sprejeta in

podpisana prošnja, s katero se daje zvezi zaprosena vsota, da si opomorejo take Zveze kot one zadruge, ki so beležile primanjkljaje v svojih bilancah. Predsednik vlade general Peter Živković je s tem napravil veliko delo za rešitev hrvatskega združništva. Naši združniki mu bodo zato vedno hvaležni.

Isti list objavlja proglas Kmetstva brača i poštena inteligencija, v katerem pravi, da »živimo mi po zgodovinskem dejanju Nj. Vel. kralja dne 6. januarja 1929 kot v neki novi državi, v kateri vladajo mi, rod in pravica, v kateri ni nikakršnih stran-

karskih in osebnih mrženj.« Radi tega poziva brate, da vsi podprejo svojega kralja pri njegovem velikem delu. »Vsi na delo, pa tudi oni, kateri so morda na krivem potu.« Ta proglas je podpisal kmet Ivan Dodlek, bivši oblastni zastopnik Hrvatske seljačke stranke.

Nadalje prinaša »Seljački Glas« izjavo Karla Kovačevića, ki je organiziral veliko poklonitveno deputacijo bivših radičevcev, v katerem pravi, da je največja sreča za Hrvate, da je na čelu vlade general Peter Živković, ki ima velike sposobnosti, da re-

ši državo, kateri je pretila propast. Kovačević nadaljuje, da Hrvatje cenijo veliko delo, ki je bilo izvršeno za hrvatski narod. To ni strankarska vlada, nego vlada objektivnosti, ki ne razlikuje med Srbi, Hrvati in Slovenci, to ni več politika zvijač, nego politika dela.

Zagreb, 4. junija. k. V ponedeljek in torek se je mudil v Beogradu Karel Kovačević. Tam ga je sprejel ministrski predsednik general Peter Živković. Istega dne je bil Kovačević sprejet v avdijenci tudi od ministrov, ki so vstopili v vladu.

Novi člani VZS.

Beograd, 4. junija. AA. Na predlog ministra pravde je predsednik ministrskega sveta general Peter Živković postavil za člane vrhovnega zakonodajnega sveta gg. Kosto Timotijevića, bivšega ministra v Beogradu, dr. Alberta Kramerja, bivšega ministra iz Ljubljane, dr. Slavka Miletića, bivšega ministra iz Beograda, dr. Hamdijo Karamehmedovića, bivšega ministra iz Sarajeva, dr. Svetoslava Popovića, bivšega ministra iz Zemuna, dr. Pavla Cubrovića, izrednega profesorja na univerzi v Beogradu, Zivka Krpana, prof. v p. iz Bakra, in Petra Đirlića, publicista iz Splita.

Znižanje obrestne mere.

Beograd, 4. junija. AA. Upravni svet Poštne hranilnice je sklenil, da se od danes sprejemajo državni boni v lombard. Obrestna mera za lombard državnih vrednostnih papirjev s ezníža od 8 na 7% neto letno, znesek posojila na poedino obveznico 2 in pol odstotne vojne škode pa se zviša od 300 na 320 Din. Istočasno je bilo sklenjeno, da se obresti za vse kredite na tekoče račune znižajo od 8 na 7%.

Imenovanja.

Beograd, 4. junija. V direkciji državnih železnic v Ljubljani je imenovan za referenta gradbenega oddelka inž. Turbu Josip, dosednji šef sekcije. Za referenta gradbenega oddelka inž. Sedlak Franjo, dosednji šef sekcije v Zidanem mostu. Za šefa vzdrževalne sekcije v Zidanem mostu inž. Franjo Hinterlechner, dosednji šef sekcije v Vel. Kikindi. Za Jesenice je imenovan inž. Köchler Karel, dosednji šef sekcije v Konjicah. Za uradnika III. kat. 1 skupine v kurilnici v Pragerskem je imenovan Alojzij Smole, dosednji uradnik kurilnice v Ljubljani.

Po katastrofi v Genovi.

Milan, 4. junija. Radi katastrofe izseljeniškega doma so oblasti aretirale lastnike hiše, očeti in sina Cezelli in oba arhitekta, ki sta popravljala poslopje. Še vedno ni pojasnjena usoda 10 izseljencev. Včeraj sta bila najdena dva mrtva Poljaka. Sedaj se nadaljujejo reševalna dela, pri katerih pomaga tudi vojaštvo.

»Navigazione Generale Italiana« in »Lloyd Sabaud« javljata, da v Genovi spričo nesreče ni umr liti eden Jugoslovan.

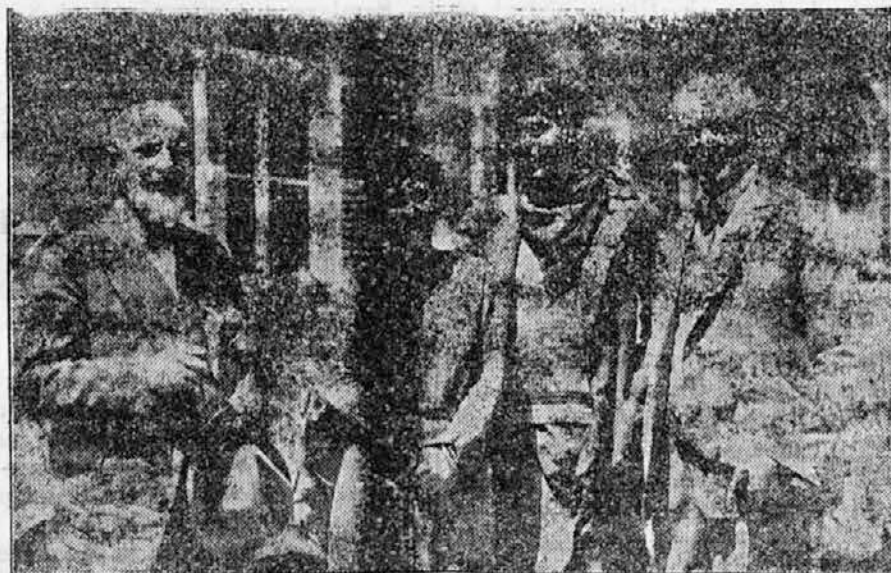
Zmaga severne armade na Kitajskem.

Peking, 4. junija. AA. Indopacifiška agencija poroča: Po poročilu iz generalnega štaba severne armade je le-ta zmagala na vsej črti in pognala južne čete v beg. Severna armada je vjela kakih 50 pilotov in zaplenila 12 letal ter velika skladišča letalskih sredstev. Južne armade se je polastila panika. Zmagovite čete ogražajo Šanghaj.

K obisku romunskih avtomobilistov.

Nj. Vel. kralj na Avahi dne 2. junija za časa avtomobilskih dirk. Na levi od Nj. Vel. podpredsednik avtokluba g. Velizar Janković, v ozadju romunski oficirji.

Z leve na desno: Bivši minister Mitileneu, gospa Frumušianu, g. Butkulesku in naš poslanik v Bukareštu g. Čolak Antić.

Reims, 4. junija. AA. Pogrebne svečanosti za kardinala Lučona so bile prirejene v veličastnem obsegu. Svečanostim je prisostvovalo nad 70.000 oseb.

Marseille, 4. junija. AA. V Francijo je prispel maroški sultan. Obiskal bo predsednika republike, nakara bo preživel polletne počitnice v nekem francoskem letovišču.

Izpraznjevanje Porenja.

Pariz, 4. junija. AA. General Guillaumat je izjavil posebnemu poročevalcu »Journala«, da gre izpraznitev Porenja docela redno od rok in da se vrši slovo francoskih čet in oblastev od nemškega prebivalstva povsem v vljudni obliki.

Pogajanja med laburisti in liberalci.

London, 4. junija. n. Iz političnih krogov prihaja vest, da se načelnik vlade MacDonald, Snowden in Lloyd George razgovarjajo o sodelovanju med vladno in liberalno stranko posebno glede vprašanja brezposelnosti, ki se mora nujno in s skupnimi silami rešiti. Vladno politiko v tem pogledu bo odslej vodil poseben ministrski odbor, ki mu bo načeloval sam MacDonald. Sedanjí razgovori gredo za tem, da stopi v ta odbor tudi Lloyd George.

Angleška politika v Palestini.

Zidovska in arabska civilizacija naj bi se razvijala v harmoniji.

London, 4. junija. AA. Na izrednem zasedanju parlamentarne komisije Društva narodov za kolonijalne mandate je govoril podtajnik za kolonije dr. Drumond Shiels o angleški politiki v Palestini. Angleška vlada je v polni meri spoznala važnost priseljevanja in ustanavlja v Palestini narodni dom za židovsko ljudstvo. Anglija se bo točno držala navodil Društva narodov in strogo izvajala kolonijalni mandat. Zadnje tedne je angleška vlada prejela poročilo Hopa Simpsona o palestinskem vprašanju, ki naglašja, da je potrebna pri izvajanju palestinske politike velika previdnost. Vlada želi storiti vse, kar je v človeški moči, da pomiri nasprotni stiski.

Shiels je dodal:

»Naša naloga v Palestini je dvojna. — Ustanoviti moramo domače ognjišče za židovsko prebivalstvo in obenem varovati civilne in verske pravice nežidovskega prebivalstva. Večkrat so obveznosti teh dveh nalog nezdržljive. Mi menimo, da se te obveznosti morejo in morajo spraviti vsklad. Dom židovskemu prebivalstvu se lahko ustvari, a ne da bi se s tem škodovalo interesom nežidovskega prebivalstva. Ta politika bo koristila vsaj deželi in celokupnemu prebivalstvu. Shiels se je nadalje pridružil mnenju, ki ga je izrazil Shaw v komisiji, da je židovsko prebivalstvo s svojo podjetnostjo in privrženostjo veliko koristilo Palestini. Čeprav vsebuje ta brezprimerni poizkus nevarnosti nespornimljen in interesnih konfliktov, je angleška vlada trdno odločena najti sredstva s pomočjo katerih naj bi se pimirili dve stari civilizaciji — arabska in židovska, ki naj se razvijata paralelno v največji harmoniji.

Za gospodarsko osamosvojitev.

»Ruda, kupčija tebe rede,« je zapel pred več ko sto leti naš prv ipesnik Vodnik in imel je prav, ker tako danes kot pred sto leti ni mogel živeti slovenski narod od samega kmetijstva, temveč vedno je prihajalo blagostanje v deželo od kupčije in plavžev. Prav posebno pa je to veljalo v Vodnikovih časih. Gorenjski kmetje so takrat naravnost in brez tujih posrednikov prodajali deželne pridelke in izdelke v Italijo in nato izvažali iz nje tuje pridelke v domovino. Celo v Milanu so imeli takrat poljanski kmetje svoje trgovske podružnice. Lastnik bogatih plavžev je bil takrat baron Zoisa, eden največjih slovenskih mecenov in eden najbolj zaslužnih mož za slovensko kulturo. Saj je njegova zasluga, da niso bile velike pridobitve francoske revolucije za nas izgubljene in da smo mogli izkoristiti ilirsko dobo in za časa Napoleonove Ilirije imeti že svoje vseučilišče. Brez bogatega lastnika plavžev, brez barona Zoisa, bi se razvoj slovenskega naroda zakasnil za najmanj eno generacijo. Tako nas pred sto leti kupčija in ruda nista le redile, temveč nam tudi omogočale kulturne napredek, ker so bili oni, ki so bili v posesti rude in kupčije, naši ljudje, ki so čutili z nami. Brez denarja ni kulture.

A kako je danes? Lastniki plavžev in rudnikov niso več slovenski mecen in trgovina z lesom daje našemu zapadnemu sosedu najmanj take dohodke kot nam samim. In od vse obilice tujih izdelkov, ki prihajajo dan na dan k nam, imajo glavni dobiček zopet le tuji posredovalci in ne naši ljudje. Celo od fabrik, ki so nastale pri nas v povojnih letih, torej že za časa naše popolne politične svobode, imamo mi navadno samo ta dobiček, da delajo naši ljudje v fabriki mnogo prepoceni, da narod fizično in moralno propada, da je eventualno par naših ljudi deležnih nekaj upravnih mest, ker tako zahteva »nacionalizacija«, in da je imel fabrike jugoslovansko. Dividende in pravi dobiček fabrike pa odhajajo v tujino. In da bodo dividende tem večje, skrbimo zopet mi sami, ko z visoko zaščitno carino izločujemo vsako konkurenco, da mora konsument — in to smo mi — tem dražje plačevati blago, ne da bi pa pri tem ustvarili res svojo industrijo. Samo za to ceno pa je zaščitna carina upravičena.

Vse to pa je posledica one najtežje napake in najbolj sramotnega greha, da smo po preobratu zaigrali nacionalizacijo, ki nam je skoraj ko tzeelo jabolko padla v naročje. V popreobratnih časih so bile delnice Trboveljske že v naših rokah, takrat smo postali posestniki tudi večine drugih velikih podjetij na naši zemlji in imeli smo veliko banko — največjo v naši državi — na čelu katere so bili možje, ki niso samo mogli, ampak tudi hoteli izvesti nacionalizacijo do konca. Pa vse to je bilo zaigrano zaradi par upravnih mest in zaradi partizanskih ozirav in na vse zadnje smo bili na slabšem kot pred vojno. In tako nimamo danes nobenih velikih podjetij in tako nimamo več nobenega barona Zoisa. Ves višek dohodkov naše zemlje gre vsako leto vsled tega iz naše slovenske zemlje in slovenska revščina je postala zopet vsakdanja resnica. A vse to radi nekaterih ljudi, ki so slorabili politično moč našega naroda v partizanske in sebične svrhe.

Mislimo pa, da je te že pregovorne slovenske revščine več ko zadosti in da je čas, da se neha za vselej. In nehala se bo, če se bomo gospodarsko zopet osamosvojili, da bodo lastniki plavžev in fabrik zopet naši ljudje — novi baroni Zoisi. Pri znani slovenski skromnosti in varčnosti pa je gospodarska osamosvojitev našega naroda tudi izvedljiva, čeprav danes malo dražje, ko v popreobratnih dneh. Vsako leto pomnoži slovenski kmet slovenski kapital in ta kapital je treba koncentrirati, da bo mogel izvesti velika dela. Poleg tega pa mora tudi država podpreti prizadevanja za našo gospodarsko osamosvojitev in to je danes tem lažje, ker ni več partizanstva, ki bi moglo zlorabiti politično moč v sebične in strankarske svrhe.

Toda pogoj vsega je, da se otresemo negativne pasivnosti in da posežemo sami čim aktivneje na vseh poljih v razvoj stvar, ker ljudje ob strani so vedno in povsod brez moči. Zato pa v aktivnost, da postane gospodarska osamosvojitev resnica in da nas bosta zopet redile ruda in kupčija ko v Zoisovih časih.

Vsesokolski zlet v Beogradu.

Udeležijo se ga trinajsttisoč srednješolcev. - Organizacija izletov za inozemce.

Beograd, 4. junija. AA. Srednješolska omladina, ki se udeležijo vsesokolskega zleta Sokola kraljevine Jugoslavije, prispe v Beograd v petek 6. junija. Na zletu srednješolske omladine bodo sodelovali dijaki in dijakinje vseh srednješolskih zavodov naše države. Omladinci bodo prispeli v Beograd z 11 posebnimi vlaki in s 5 pomnoženimi vlaki. Del omladine bo prispel v Beograd zladjami in bo izstopil na savskem pristanišču. Omladina se bo odpeljala iz teh-le koncentracijskih krajev: s Sušaka, iz Maribora, Ljubljane, Zagreba, Broda, Kikinde, Velikega Bečkereka, Vršca, Bele Crkve, Pančeva, Splita, Šibenika, Knina, Ogulina,

Dubrovnik, Mostarja, Sarajeva, Bitolja, Velesa, Tetova, Prizrena, Prištine, Skoplja, Kumanovega, Pirota, Knjaževca, Niša, Aleksinca, Kruševca, Čuprije, Jagodine, Novega Pazara, Svilajnce, Palanke, Aranjelovca, Smedereva. Skupno prispe 13.000 srednješolcev in srednješolk. Tu niso všteti učitelji in profesorji, ki bodo spremljali srednješolsko mladino in ki pripadajo raznim višjim in nižjim gimnazijam, realkam ter meščanskim in učiteljskim šolam. — Omladinci bodo stanovali po beograjskih šolah, izvzemši učence učiteljskega v Skoplju, ki so si postavili lastno taborišče in

ki so že poslali svoje potne maršale v Beograd.

Prihod kmečkih Sokolov.

Glavne zletne dni bo v Beogradu več tisoč kmečkih Sokolov iz vseh krajev naše države. Iz Južne Srbije je najavljenih dva tisoč kmečkih Sokolov, iz Hercegovine 1000, razen tega pride 600 Sokolov Bunjevcev, dalje več sto Sokolov iz Hrvatske in drugih krajev države. Tako bodo na zletu sodelovali vzajemno kmečki Sokoli z vsega ozemlja naše države ter bo vsega skupaj v povorki in pri telovadbi več tisoč naših seljakov. Vsi ti Sokoli se udeležijo zleta v narodnih nošah svojih krajev.

Nov neuspeh „Heimwehra“.

Poslanci-pristaši ne prisežejo. - Prismojenosti črnožolnih legitimistov.

Dunaj, 4. junija. d. Avstrijski »Heimwehr« je danes doživel novo in občutno blamažo. Poslanci vseh treh vladnih strank, ki so ob enem njegovi pristaši, bi morali danes dopoldne na svečan in javen način položiti novo heimwehrovske prispego po korneuburškem vzorcu. Ti poslanci so dolgo časa med seboj debatirali o formuli prispege, zlasti pa o vprašanju, kako je spraviti v sklad javno prispego Heimwehra s prejšnjo poslansko prispego na ustavo. Vsi javni in prikriti prijatelji Heimwehra so se z največjo vneto in energijo trudili, da bi preprečili to blamažo in pripravili »Heimwehru« časten umik. Trudili so se tudi, da bi preprečili javen prelom med to oboroženo formacijo in vladno koalicijo. Kljub intervenciji bivšega kancelarja dr. Seipla so se danes pogajanja o formuli prispege končno popolnoma razbila. Landbund, ki je že pred časom pokazal hrbet Heimwehru, je danes kategorično prepovedal svojim poslancem vsako prispego Heimwehru.

Velenemci in krščanski socialci so nasprotno izjavili, da je kaka nova prispega nepotrebna in brezpredmetna, to tem bolj, ker mora imeti prejšnja prispega poslancev prednost in ne more biti enostransko razveljavljena. Ta vsebuje tudi dalekosežne obveznosti, ki se morajo pod vsako okolnostjo vpoštevati.

Zaradi teh izjav so heimwehroveci nameravali svestveno prispego pristašev-poslancev odložiti na nedoločen čas.

Blamaža avstrijskih fašistov je tem večja, ker je zvezni kancelar dr. Schober odločno odklonil vsako bistveno izpremembo v načrtu razorožitvenega zakona. Načrt bo izpremenjen le v nebestvenih točkah, ki so jih predlagali deželni glavarji.

Zanimiva je še druga epizoda najnovejšega časa. Črno-žolti legitimisti pod vodstvom polkovnika Wolfa so pričeli namreč agitacijo, da javno prisežejo zvestobo Habsburgovcem. Razvili so živahno agitacijo za Otona Habsburga. Polkovnik Wolf hkratu protestira proti akciji madžarskih

legitimistov, ki hočejo Otona Habsburga posaditi le na prestol sv. Štefana. Polkovnik Wolf zahteva, da Oton Habsburški ne zahteva samo krone sv. Štefana, marveč tudi obnovitev nekdanje habsburške monarhije.

Borzna poročila.

dne 4. junija 1930.

Devizna tržišča.

Ljubljana, 4. junija. Amsterdam 22:775, Berlin 13:50—13:53, Bruselj 7:9035, Budimpešta 9:8998, Curih 1094:90—1097:40, Dunaj 7:9741—8:0041, London 274:73—275:53, Newyork 56:43—56:63, Pariz 221:06—223:06, Praga 167:60—168:40, Trst 296:66.

Zagreb, 4. junija. Amsterdam 22:715—22:835, Dunaj 797:41—800:41, Berlin 13:50—13:53, Bruselj 790:35 bl., Budimpešta 988:48—991:48, Milan 295:564—297:564, London 274:73—275:53, Newyork ček 56:43—56:63, Pariz 221:06—223:06, Praga 167:60—168:40, Curih 1094:40—1097:40.

Beograd, 4. junija. Berlin 13:33—13:50, Bruselj 788:85—791:85, Budimpešta 988:48—991:48, Curih 1094:40—1097:40, Dunaj 797:41—800:41, London 274:73—275:53, Newyork 56:43—56:53, Pariz 221:06—223:06, Praga 167:60—168:40, Sofija 40:75—41:25, Bukarešta 33:40—33:90.

Curih, 4. junija. Beograd 9:125, Pariz 20:26, London 25:1125, Newyork 516:70, Bruselj 72:125, Milan 27:08, Madrid 62:40, Amsterdam 207:74, Berlin 123:20, Dunaj 72:85, Stockholm 138:70, Oslo 138:90, Kopenhagen 138:30, Sofija 3:745, Praga 15:325, Varšava 58:00, Budimpešta 90:335, Atene 6:70, Carigrad 2:45, Bukarešta 3:07, Helsingfors 13:00.

Dunaj, 4. junija d. Berlin 169:18, Amsterdam 285:11, Kopenhagen 189:60, Stockholm 190:20, Newyork 709:10, London 34:4512, Pariz 27:80, Bruselj 98:90, Praga 21:0237, Beograd 12:5275, Budimpešta 123:96, Bukarešta 4:2137, Varšava 79:4950, Sofija 5:1375, Milan 37:16, Curih 137:25.

Vrednostni papirji:

Ljubljana, 4. junija. Celjska 160, Ljubljanska 120, Praštediona 905, Kreditni zavod 170, Vevče 117, Stavbna 40, Šešir 105, Ruše 270—280.

Zagreb, 4. junija. Državni papirji: 7% invest-posojilo 87:50—88, ratna šteta arang. 433—434 (433), kasa 433—434, jun. 432:50—434, jul. 435 bl., nov. 433—435, dec. 433:50—435 (434), 4% agrarne obveznice 54:50—55, 7% Blerovo posojilo 85:50—85:87, 8% Blerovo posojilo 97:25 do 97:50, 7% posojilo hipotekarne banke 84:87 do 85:25. Banke: Hrvatska banka 50 d., Praštediona 900—910, Udružena banka 196—197, Ljubljanska kreditna banka 120 d., Narodna banka 8150—8350, Medjunarodna banka 60 d., Industrija: Šečerana Osijek 372—375, Trboveljska 433—440, Slavonija 200—210, Vevče 120 d.

Beograd, 4. junija d. Narodna banka 8280, 7% invest. posojilo 87—86:65, 4% agr. posojilo 56:50—54:75, šteta: kasa 441, ultimo julij 443, ultimo november 456, 7% Blerovo posojilo 87 do 86:75.

Dunaj, 4. junija d. Bankverein 18:25, Kreditni zavod 47:60, Donav Sava, Adria 13:10, prioritete 92:55, Trbovlje 54, Vevče 5.

Zitna tržišča.

Ljubljana, 4. junija. Tendence čvrsta, prometa ni bilo. Zivahnost na borzi narašča.

Notacije so bile sledeče: Pšenica bačka 80 kilogramov 257:50—260, bačka 78 kg 250 do 252:50, bačka 77 kg 242:50—245. Rž 72/73 kg 197:50. Koruza promptna dobava 137:50—140, dobava junij 142:50—145. Ječmen bački oz. 66/67 kg 167:50—170, isti 62/63 kg 162:50—165. Oves bački 180—185. Moka pšenična 0/g feo vagon Ljubljana 400—405.

Novi Sad, 4. junija. Pšenica sremska 76 kg 180—185. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: pšenica 20 vagonov, oves 1, ječmen 2, koruza 46, moka 14, otrobi 4 vagoni. Tendence neizpremenjena.

Budimpešta, 4. junija. Tendence trdna, promet srednji: Pšenica junij 22:80, 22:84, 22:82, (22:82—22:84), okt. 21—20:89 (20:97—20:98). — Rž: junij 11:40—11:60 (11:60—11:70), oktober 12:90, 12:80, 12:88 (12:87—12:89). Koruza: 12:65, 12:40 (12:42—12:44).

Ljubljansko lesno tržišče.

Tendence nadalje mlačna, zaključena sta bila dva vagona hrastovih pragon in 1 vagon oglja. Povpraševanje vlada za parjeno bukovo, bukove hlode I., lipove hlode I., za trame raznih dimenzij, za jelove deske, bukova metlička, bosanski oreh, za 50.000 komadov hrastovih železniških pragon, za razen tesan ali rezan les, za letve in polmorale ter za mecesno-ve drogeve.

Napetost med Rusijo in Nemčijo.

Protest nemške vlade radi rovarjenja kominterne.

Moskva, 4. junija. d. Nemški poslanik v Moskvi Birkens je posetil zunanega komisarja Litvinova ter v imenu nemške vlade odločno protestiral proti vmešavanju Kominterne v notranje odnose Nemčije. Litvinov je nasprotno nemškemu poslaniku odločno in jasno izjavil, da se ruska sovjet-

ska uradna mesta ne brigajo za komunistično agitacijo v Nemčiji in da ruski sovjeti nimajo absolutno nikakega opravka s komunisti v Nemčiji. Litvinov je na prav osoren način odklonil protest nemškega poslanika.

Seja francoskega parlamenta.

Razprava o Indokini odložena.

Pariz, 4. junija. AA. Zbornica je določila, naj se vrši raprava o interpelaciji glede dogodkov v Indokini v petek.

Poslanska zbornica bo jutri razpravljala o načrtu statutu za mednarodno sodišče pravice. Na današnji seji senata je bila opažena prisotnost Poincaréja.

Vlada je predložila finančnemu odboru zbornice načrt o okrepitevi narodnega go-

spodarstva. Predvidena je ustanovitev posvetovalnega gospodarskega in upravnega odbora. Za tem predlaga vlada, da se ustanovi blagajna, ki bo dajala predurne običajne min departmanom. Kredit v znesku 70 milijonov je določen za gradnjo brzo-pannikov. — Ti parniki bodo med Francijo in Alžirjem.

Grški gostje v Zagrebu.

Zagreb, 4. junija. k. Danes zjutraj ob 7.30 je prispelo v Zagreb 86 predstavnikov grškega gospodarstva in tiska. Na postaji so jih sprejeli podžupan dr. Mahnik, predsednik trgovske zbornice dr. Vrbanić, za konzularsko društvo Slavko Vodvaržka, novinar krške republike Govos in druge osebnosti. Pozdravil jih je v imenu mesta dr. Mahnik in je govoril o vezeh in o potrebi zblizanja med Grčijo in Jugoslavijo. Za njim jih je pozdravil dr. Vrbanić, predsednik trgovske zbornice. Hrvatoma sta se zahvalila bivši minister g. Mavrogordato in vseučiliški profesor Zizis. Gostje so odšli v hotel Esplanade. Ob 9.30 jih je sprejel ban savske banovine Šilović. Nato so delegati odšli v mestno hišo, kjer jih je sprejel zagrebaški župan. Končno jim je bil še tekom dopoldneva prirejen svečan sprejem v trgovinski zbornici. Ob 1. uri je bil banket v mestni kleti.

Popoldne so si gostje ogledali mesto in njegove ustanove, zvečer pa jim je trgovinsko - obrtna zbornica priredila mrzlo večerjo. Jutri zjutraj si bodo predstavniki grškega gospodarstva in tiska ogledali še zagrebaška industrijska podjetja. Ob 5. popoldne pa bodo nadaljevali svojo pot v Ljubljano in na Bled.

Sarajevo, 4. junija. Sinoči ob 8.30 so prišli v Sarajevo romunski avtomobilisti in jim je bil prirejen svečan sprejem. Popoldne je bil sprejem v mestni občini, v ostalem času pa so si gostje ogledali mesto. Nocoj so odpotovali v Črno goro.

Vezuv začel bruhati.

Neapelj, 4. junija. Točno leto dni po lanskem izbruhu Vezuva, je danes vulkan iznova oživel. Ponoči je slika posebno lepa in zanimiva. Šef observatorija na Vezuvu je opozoril oblasti naj hitro zaprejo dohode v dolino Val Inferno, ker bi drugače zamogla lava steči v dolino in napraviti veliko škodo. Velike množine lave in pepela so ogradile nov krater. Sodeč po vsem tem bo nadaljnje bruhanje zelo močno. Gost dež vročega peska je padal včeraj vse do observatorija.

Rim, 4. junija. AA. Uradno potrjujejo, da je papež sklical konsistorij na tajno sejo, ki bo 30. junija. Na tej seji bodo imenovani novi kardinali. Zaenkrat še ni odrejeno, kdo bo deležen te visoke cerkvene časti in koliko kardinalov bo imenovanih. V zadnjem času je umrlo več kardinalov. Sprememba zakona o cestah — — —

Bodočnost Maribora.

Razvoj in uloga v preteklosti. — Kriza po ukinitvi samouprav. — Maribor, severni vhod in izhod Jugoslavije. — Trgovina in industrija.

Preteklost Maribora je izmed vseh slovenskih mest najmanj združena s kakršnokoli večjo politično vlogo. Mesto je, ki nikdar ni bilo središče kakke kronovine, podrejeno močnejšemu in bližnjemu Gradcu, je bilo do l. 1918. nekako njegovo »predmestje«. Da se je kljub temu že v Avstriji razvilo do preko 25.000 prebivalcev, se ima zahvaliti samo svoji geografski legi, obrti, trgovini in industriji. Te tri panoge so bile prošlost Maribora, zato morajo sedaj po ukinitvi velikega županstva, oblastne samouprave in železniške kontrole dohodkov postati tudi — bodočnost. Ker samo ne tej poti je za Maribor izhod iz sedanje težke krize in deprimirajoče letargije. Vse kar je bilo vmes od l. 1918. do lani, je bilo le negotovo, kratkotrajno in nesposobno za temelj kakih dalekosežnih nad.

Vsega tega pa se je Maribor, tako privatni, meščanski, kakor tudi uradni, vse premalo zavedal. Zato sedanje razočaranje, zato kriza in vsepovsod malodušje, ki postaja že nezdruživo in vsled tega usodno. Premalo se je zavedal, kaj je njegov značaj in v čem je ona bodočnost, ki edina more biti trdna in sigurna. Z novo državno mejo je sicer izgubil del zaledja, ki je gravitiralo k njemu in izgubil je tudi ono, h kateremu je deloma sam gravitiral in kamor je pošiljal svoje produkte, posebno kmetijske: vino, krompir, sočivje, sadje, meso itd., pridobil pa je to, da je postal severni vhod in izhod za vso obsežno kraljevino Jugoslavije. Ker pa se je vse preveč zanašal na svojo politično upravno ulogo, je to svojo važno pridobitev in pozicijo precej zanemaril ali je vsaj ni tako izrazil, kakor bi jo bil lahko in kakor bi jo bil moral.

Po tej svoji poziciji je namreč Maribor že po svoji legi določen, da postane glavni posredovalec med osrčjem Srednje Evrope in slovenskim jugovzhodom ter vsem Balkanom. Posredovalec tako v prometnem, kakor tudi v trgovskem in industrijskem oziru. Tak posredovalec pa more postati le tedaj, če si to ulogo sam pripori s svojo lastno inicijativo in energijo. Da govorimo konkretno: Maribor mora postati skladišče vsega iz osrčja in severa Evrope uvoženega blaga in vsega onega, ki se tja izvaža. Biti mora trgovski posredovalec, zato je potrebno, da uvede živo akcijo za ta svoj položaj. Res je sicer, da delno to funkcijo že vrši, a sam je veliko kriv, da je pustil razna zastopstva tujih podjetij Zagrebu, Ljubljani in celo Beogradu. Poleg privatne inicijative pa je za to potrebna tudi smotrna

akcija in propaganda vseh službenih merodajnih krogov, v prvi vrsti mestne občine, trgovskega gremija ter obrtnih, gostilničarskih in drugih zadrug. Naposled bi se k temu delu lahko pritegnila tudi Zveza za tujski promet, Češkoslovaško-jugoslovanska liga itd.

Iz vseh teh faktorjev bi se moral osnovati skupen akcijski odbor, ki bi navezal stike s trgovino in industrijo v Avstriji, Nemčiji, Češkoslovaški, Poljski itd., v prvi vrsti z raznimi trgovskimi gremiji in trgovsko-industrijskimi zbornicami. Ti stiki naj bi služili za to, da bi se tujemu gospodarstvenemu svetu dajale informacije o prednostih Maribora pri posredovalnih poslih, da bi se pa tudi iskali poedinci ali snovale družbe, ki bi zastopstva prevzemala in organizirala razprodajo, odnosno nakup po vseh delih Jugoslavije. Tu bi bilo obsežno torišče za gospodarski dvig Maribora iz sedanje krize. Na drugi strani bi pa morali ti poklicani faktorji skrbeti tudi za to, da bi se zainteresirala tuja industrijska podjetja, pred vsem češka, za osnovanje svojih podružnih tovarov v Mariboru, ki ima za to na razpolago izborna tla, dobra prometna sredstva, obilico delovnih moči in vse druge predpogoje. Vse to bi se pa moralo osnovati v zvezi z domačim kapitalom, ki naj bi se rajši vlagal v taka podjetja, kakor pa prepuščal samo denarnim zavodom. Marsikatero podjetje bi se pa dalo osnovati tudi samo z domačim denarjem, samo ko bi bili vsaj malo bolj podjetni in širokopotezni kakor, žal, smo.

Brez mestne občine pa se vsa ta akcija ne bi mogla obnesti tako, kakor bi se tedaj, če bi se onim podjetjem, ki bi tu ustanovila svoja zastopstva ali svoje tovarne, dale posebne olajšave. Vsaj za nekaj let, dokler bi se ne utrdila in konsolidirala, naj bi se jim odpustili ali pa vsaj znižali razni občinski davki. Kajti, pomisliti je treba, da je za mesto neprimerno bolj važno, če dopomore do ustvaritve novih pridobitnih panog za meščanstvo, kakor pa če iztisne iz komaj nastajajočega obrata visoke davke in s tem obrat zadržati ali prežene drugam, odnosno prepreči s tem ustanovitev novih. Prepričani smo tedaj, da bi se z osnovanjem take posredovalno-propagandne akcije, z organiziranjem domačega kapitala in z olajšavami občine dali doseči že v dogladni bodočnosti znatni uspehi. Kajti, naglasimo še enkrat, bodočnost Maribora je samo v trgovskem posredovanju in v industriji!

Civus.

CSR. Avstrija in Madžarska.

Senzacionalna izvajanja odličnega praškega diplomata. — Proti Loucheurjevimi idejam.

Bivši poslanik dr. Fierlinger, ki mu je poverjeno odlično vodilno mesto v praškem zunanjem ministrstvu, je objavil te dni v listu »Narodny Osvobozenic« članek, čegar vsebino ne kaže prikrivati jugoslovanski javnosti. Dr. Fierlinger se bavi v dotičnem članku meritorno z Briandovim projektom Panevrope ter prihaja, razmotrivajoč tako politične kakor tudi gospodarske težkoče cele zasnove, do teh ugotovitev:

Položaj je takšen, da je zelo utemeljen dvom, če bodo prinesli odgovori evropskih vlad zaželeno jasnost. O stališču CSR na-

pram ideji evropske federacije ne more biti pomislekov. Prezident T. G. Masaryk in minister Beneš jo zagovarjata osebno. Čeprav ne smatramo Panevrope že za konkreten in neposreden cilj, je vendarle podana smer, v kateri se bo moral nujno gibati bodoči razvoj, če že hočemo osigurati politično in gospodarsko smer Evrope. Ta nujnost je tako očitna in neodklonljiva, da morejo o njej dvomiti le kratkovidneži. Češkoslovaška republika seveda ne misli pri tem zahtevati vodilne vloge. Ta je že pridržana najpomembnejšima činiteljema evropske celine: Franciji in Nemčiji. Me-

rodajen bo za CSR tradicionalen kurz, zgrajen na zdravem razumevanju funkcij niranja regionalnih pogodb. Seveda, konstatirati je treba, da sodelovanje držav Male Antante — dasi se je potilčno dobro obneslo — na gospodarskem polju ni rodilo zaželenega uspeha. V tem oziru bo treba marsikaj zamujenega popraviti, zlasti pa se mora rešiti vprašanje, kako in v kateri izmeri naj se realizira to gospodarsko zblizanje brez radikalne odtujitve s prioriteto klavzulo, ki tvori sedaj ves temelj. Ako bi se izkazala potreba, se tudi pred takim korakom predvidoma ne bomo ustrašili. To pa ne bi pomenilo izključitve Avstrije in Madžarske iz sličnega sistema, ako bi omenjeni podonavski državi manifestirali dobro voljo glede poglobitve sodelovanja. Ves svet bi tako odločitev razumel; in nazadnje: v interesu vseh je, če pridemo na tak način in po tem ovinku do postopnega znižanja carinskih obzidij. Tako usmerjeno politiko bo treba spraviti v sklad z interesi drugih držav in že s formalne strani pripraviti nov trgovinsko-političen kurz.

Avtor članka smatra gornje smernice kot konkretni in pozitivni prispevek k gradbi Panevrope: prvi korak v smeri združitve industrijskih in agrarnih interesov v Evropi. Postulat — trdi pisec — je jasen: realno razumevanje potreb Evrope, upoštevanje njene diferenciacije, njenih antitez in pomanjkljivosti. Gre le za poizkus, postaviti na mesto prejšnjega ravnovesja sil novo interesno skupnost, dograjeno na skupnem delu vseh.

O Loucheurjevi akciji se je dr. Fierlinger izjasnil takole: Bilo bi zelo nevarno, zanašati se na splošno zdravilo, ki ga priporoča g. Loucheur, t. j. na idejo gospodarske rekonstrukcije evropskih držav s pomočjo podpiranja internacionalnih trustov in kartelov. Znano je, da se nekatere države radikalno bore proti domačim trustom, zavedajoč se v polni meri gospodarske in socialne nevarnosti njih upliva...

Iz veleznanimivih misli deloma citiranega članka je razvidno, da je stališče o Loucheurjevi akciji, kakor ga je zastopal doslej g. Beneš, dobilo zanimivo in nekoliko drugače formulirano dopolnilo. Podan je dokaz, da spričo silne gospodarske, predvsem industrijske krize na Češkoslovaškem že pričenjajo v Pragi previdno tipati — navezujoč na dobrodošlo panevropsko diskusijo — v smeri novih formulacij političnega in gospodarskega sožitja v Srednji Evropi. **Spehator.**

Prihod ameriških rojakov.

Zadnja leta nas ameriški rojaki obiskujejo vedno čedalje in vedno v večjih skupinah. Največji izlet bo pač izlet Slovenske narodne podporne jednote (Chicago), ki je ena največjih podpornih organizacij naših rojakov v Ameriki.

Ta podporna jednota je bila ustanovljena v glavnem od svobodnomislilnih delavcev in je lani praznovala 25-letnico svojega obstoja. Koncem leta 1929. je imela po vseh državah USA okrog 600 svojih društev, ki so štela skupno 62.877 članov in članic. To je vsekakor velika in močna družina.

Ta jednota že nekaj let sem pripravlja velik izlet svojih članov v staro domovino, v Jugoslavijo, da si ogledajo njen napredek zadnjih let. In letos se bo izlet izvršil v treh skupinah, prva pride ta teden, druga julija, tretja avgu-

stini. Bili še prav posebno usmiljeni, t. j. še prav posebno odurni in surovi, so nam dajali jabolke ali pa sladkorčke. V šoli smo sedeli mi sivi kot neke sive vrane med drugimi otroki, ki so se postavljali s svojimi mornariškimi oblekami. Če sirotek ni v šoli dobro odgovarjal, je stal v klopi kakor izvržek človeštva, ker mu je uniforma vedno vzbujala občutek, da je za sirotka, ki živi od javne dobrotelosti, naravnost prevzetnost, da bi smel tudi on biti len ali neumen kot drugi.

Najstrašnejši pa so bili za nas dnevi, ko smo smeli obiskovati naše matere. Bilo nam je namreč strogo prepovedano ob takih prilikah preobleči se v domačo obleko, ampak smo morali brezpogojno nositi uniformo. V uniformi smo hodili tudi z materami na sprehod. Ko pa smo dorasli, nam je bilo bridko pri srcu, če smo slišali besede: »Ta je udova, ki ne more svojih otrok prerediti sama, ampak jih je morala dati v sirotišnico!«

Pred 30 leti je bilo to mogoče. Govorili so sicer že takrat o »stoletju otroka«, otroške duše pa niso poznali. Danes pa si lahko mislimo, kako taka uniforma sirotke ubija, in zato je dandanes sirotišniška uniforma ostanek barbarstva.

sta. Prva skupina je že odpotovala s parnikom Aquitania Cunard-linije iz Newyorka ter prišpejo ta teden že v Slovenijo. Ta skupina šteje 144 izletnikov, večina gre naravnost v Slovenijo, nekaj pa jih ostane za nekaj dni v Parizu ter pridejo v domovino drug teden. Če bosta naslednji dve skupini tudi tako močni, potem pride domovino obiskat okrog 400 članov organizacije SNFJ — pač doslej največji izlet naših ameriških rojakov.

Vsekakor jih je mnogo med njimi, ki že dolga leta niso videli naše zemlje, vsekakor jih je med njimi tudi mnogo, ki so bili rojeni v Ameriki in bodo topot prvič stopili v Evropo in prvič na zemljo svojih dedov — za vse rojake bo ta obisk vsekakor nekaj lepega.

Mi vsi pa se hočemo potruditi, da ostane vsem bivanje res v najlepšem spominu, da se bodo vsi počutili med nami dobro in da se bodo prepričali, da smo v resnici vsi eno.

Zato bo vsa Slovenija sprejela svoje ameriške rojake s odkritosrčnim veseljem in tako, da bodo čutili našo ljubezen.

Pozdrav ameriškim rojakom!

Pod črto.

Ljudje klotujajo človeka.

Sinoči sem se pa tudi jaz šel malo razgledavat po velesojmu, in priznati moram, vse je bilo zanimivo in lepo. Pri Dolničarju točijo dobro vino in imajo muziko in ples, pod kostanjmi promeni mladi svet, ves razsvetljen se suče silni vrtljak, pred stojnicami in na vratih šotorov razkričujejo komedijanti in umetniki svoje reči. Jaz ne vem, kaj vse imajo tam, živega človeka brez glave menda in ne vem, kaj še vse. (Pa ne, človeka brez glave najbrž ne kažejo v tistih šotorih, človek brez glave je nekaj prevč vsakdanjega.) Z menoj je pa že tako, jaz sem pač taka slabotna razmišljajoča natura — nisem se šel vrteč ne na ples ne na vrtljak, nisem šel ne v šotore ne promenirat, sedel sem nekam na kozarec vina, potem sem pa samo od daleč motril, kako se pred neko stojnico prerivajo ljudje, kupujejo žoge po dinarjih in jih mečejo v smešne, grde, nerodne lutke, ki izza nekakšnega pulta venomer vstajajo in se spet umikajo nazaj — ženska pred stojnico je v nekakšni prijazni, utrujeni evropo-balkanščini razglašala, da bo odločevan z zlato kolajno, kdor trikrat zapored lutki zbije z glave klobuk. In brez konca in kraja so prihajali ljudje, metali dinarje, jemali žoge v roke in jih z vso silo svojih pleč zaganjali v klobuke, cilindre, klovnske čepice lutk, včasih so zadeli, včasih niso zadeli, preprostih, bednih kolajn, ki so na nekakšnem žametu visele na steni šotora, niso dobivali in so potem kar tako šli dalje pit in se vrteč. Bili so mladi fantje, ki so imeli v svojem življenju najbrž še zelo malo prilike, da bi bili druge ljudi, po njih pa je najbrž udarjal že marsikdo; bili so mali ljudje iz naših predmestij, ki imajo doma žene in otroke in jih marsikdaj bijejo, pa so jim ta njihova tesna družinska kraljestva premajhna, da bi vladali in ravnali nad njimi, in se morajo še takole zašalo malo raznoretiti, če privikrat niso zadeli, so vzeli še tri žoge, pa še tri, skoraj malo zakleli so, kadar so zagnali mimo, in zasmejali so se, kadar so pomerili prav. Stal sem in sem gledal vso to reč in sem si tiho mislil: svet je pa kakor kak velesojm — (ta primera je nova, doslej sem vedno slišal samo, da je svet kakor sejem — svet je velesojm, vsi ljudje bijejo po nas in mi po vseh bijemo nazaj.)

Tisto stojnico pa, ki so jo menda vsi poročevalci z velesojma prezeli, najbrž je gre vsakdo ogledat, tista stojnica je zelo zanimiva: tam smo razstavljeni mi sami. Tisto stojnico pa, ki so jo menda vsi poročevalci z velesojma prezeli, najbrž je gre vsakdo ogledat, tista stojnica je zelo zanimiva: tam smo razstavljeni mi sami.

Uniformirano siromaštvo.

Bolniki nosijo v bolnišnicah uniforme. Tudi kaznjenci jih nosijo in otroci v sirotišnicah.

Ali so te uniforme potrebne?

Mi poznamo dve vrsti uniform: ena človeka povišuje, druga ljudi ponižuje. Vsaka uniforma postavlja namreč tistega, ki jo nosi, izven običajne človeške družbe, ali na njen vrh, ali pa v nižave sramote. Častnike, diplomate in svečenike postavlja uniforma v vrsto nad-ljudi, kaznjence, bolnike in sirotke pa potiska njihova uniforma v vrsto pol-ljudi.

O potrebnosti ali nepotrebnosti uniforme za kaznjence se da govoriti. Toda kakšen pomen imajo uniforme za bolnike in za sirote? Zakaj oblačimo te nesrečnike v obleko, ki je prostovoljno nihče ne nosi? Ali mora biti javna dobrotelost res uniformirana? Zakaj morajo biti na tak srednjeveški način zaznamovani vsi, za katere mora skrbeti gospodarka?

Znano je, da mnogi bolniki rajši doma umirajo kakor da bi oblekli bolniško uniformo. Pametni ljudje se bolniške uniforme sicer ne boje; toda če je prisilna

uniforma že za odrasle ljudi nagajanje, moramo reči, da je uniforma za sirotke naravnost barbarstvo nad njimi.

To barbarstvo opisuje nemški pisatelj Klötzl, ki je sam preživel 10 let v sirotišnici, tako-le:

»Ko sem prišel pred 10 leti v sirotišnico, ki je bila za tedanje razmere prav lepo urejena, so me najprej ostrigli. Potem so mi oblekli hlače iz svega blaga, kakor jih ni nosila nobena živa duša. Hlače so bile dolge, kakor so jih nosili odrasli ljudje, moji sošolci so pa vsi nosili kratke hlače. Nosili smo podkovane čevlje s težko železno podpetico, pravi komisni čevlji za otroke. Tudi suknjiče smo nosili sive, pokrivali pa smo se s črnimi čepicami z velikim lakastim senčnikom, kakor so jih nosili postrešniki, otroci pa nikjer. Ob dežju smo se ogrinjali v sive ogrtače, pa zimi pa smo se zavijali v sive suknje. Najstrašnejši pa so bili robci: vsi so bili rdeče-belo prostagati, brez najmanjše izpremembe v barvi.

Ta nesrečna in nam do dva duše in srca osovražena uniforma je bila kriva, da nismo bili nikdar otroci. Mi smo smeli biti samo sirotki. Če smo šli zjutraj v šolo, seveda lepo v vrsti, so rekli ljudje hinavsko usmiljeno: »To so pa sirotki!« Če pa so

Zagonetno zastrupljenje v Wolfovi ulici.

Ljubljana, 4. junija.

Mestni fizikar je pravočasno, kakor je predpisano, obvestil vse stranke Dolenčeve hiše v Wolfovi ulici, da bodeta dva organa mestnega fizikata s ciklonizatorjem danes razkužila stanovanje neke stranke v III. nadstropju. O ciklonizaciji so bile obveščene stranke nad in pod tem stanovanjem. Mestni fizikar je opozoril te stranke, da morajo imeti vsa okna svojih stanovanj med ciklonizacijo popolnoma odprta. Organ mestnega fizikata sta prišla včeraj ob 7. uri zjutraj v stanovanje III. nadstropja ter pričela razkuževati. Stanovanje je bilo med razkuževanjem popolnoma zaprto. Točno ob 12.30 sta razkuževala, ki imata med poslovanjem maske na glavi, odprla razkuženo stanovanje, da je plin prišel odhajati iz razkuženega stanovanja. V tem času, ko je plin odhajal iz stanovanja, so morale druge stranke svoja okna zapreti. To se je zgodilo. Kmalu po tem, ko je bilo razkuženo stanovanje odprto, je nastal silen vihar, ki je zelo pospeševal odhajanje plinov v zrak. Stanovalci so si cer čutili nek rezek žveplen duha, toda noben ni bil v nevarnosti. Univ. prof. dr. Alfred Šerko je sam šel po razkuženem stanovanju in se mu ni ničesar zgodilo. Vse je bilo v redu.

Okoli 14.30 pa se pomočniki Oroslava

Dolenca začeli pogrešati slaščičarskega in medicarskega pomočnika Martina Berdelaka, roj. 8. avgusta 1903 v Vrhovljah pri Mariboru, ki je bil pri g. Dolencu zaposlen od marca meseca t. l. Šli so v stranišče, ki se nahaja na dvorišču in ni torej v nikakoli direktni zvezi z razkuženim stanovanjem v III. nadstropju omenjene hiše.

Berdelaka so našli v stranišču popolnoma nezavestnega. Hitro so telefonično pozvali na pomoč reševalno postajo, ki je takoj prihitela v Wolfovo ulico. Ker je Berdelak še kazal male znake življenja, so reševalci pričeli z umetnim dihanjem. Pozneje ob 15.30 pa so Berdelaka odpeljali v javno bolnico, kjer je umrl. Po mestu so se bliskovito na to razširile govorice, da je Berdelak postal žrtev ciklonizacije. Da se dožene pravi vzrok nenadne smrti mladega pomočnika, je odredjena za jutri sodna obdukcija.

Novi način razkuževanja stanovanj, s katerim se uničujejo razni mrčesi, kakor stene, žoharji itd., se izvaja z nemškim preparatom, nazvanim ciklon B, ki vsebuje zelo strupeno cijanovo kislino. Ta preparat je zaprt v doza, ki se pri razkuževanju odpro in polože na tla. Pri razkuževanju je treba silno previdno postopati. V Ljubljani imata pravico ciklonizacije le mestni fizikar in državni higienski zavod.

Celjska pevška slavnost.

Z veseljem opažam, da se v zadnjem času naša pevška društva, po mestih in na deželi pridno gibljejo, kar se tiče izbire pevke in pevcev glede na njih kvalitativno, glasovno sposobnost prerajajo. Da pevsodstvo z veliko ambicijo, smoteno ob pripori svojih strokovnih svetov in trdnosti goje resno koncertno petje, ponajvečkrat neuvrževani, nepriznani, celo prezirani od tiste publike, ki bi bila njena dolžnost, da društva moralno in gnotno podpre. Ali ni žalostno v Ljubljani in drugod, da na koncertih naših pevskih društev vidimo spretnosti vrste dvočlane — razven sedežev za zastopnike oblasti — dosledno prazne, da se začne sanjmanje za lepo petje šele sredi dvorane, doli do stojišč, ki jih napolni profesor, obrtnik, študent, delavec? Ali ni čudno, da tistih — recimo ki zmorejo nekoliko višjo vstopnino, takojmenovanih boljših slojev, nikoli ni na koncerte, kjer društva polagajo račun o svojem delu na prospeh lepe jugoslovanske pesmi, one pesmi, zaradi katere bi isti ljudje, ko so v dobri volji v gostilni in na izletih radi naše pevce v svojo zabavo napili, samo, da ališijo lepo petje, ali pa da si že naprej priporočijo za petje pri svojem pogrebu, da bodo žalujoci ostali tem bolj ginjeni in da bo svet videl, kakšna korifeja je zapustila dolno šentflorjansko.

Naša pevška društva vrše od pevovodij do zadnjega radova v zboru lepo in kulturno nalogo, blažijo srca v teh materijalnih, sportu, svočnemu filmu in samomorilnim senzacijam porvečenih časih in zato je tudi dolžnost javnosti, da jih podpira.

Tako je morala minolo sobota tudi Celjsko pevsko društvo skusiti v slabo zasedeni dvorani Celjskega doma pičo moralno in gnotno podpora Celjanov, ki se s svojim stilno zakroženim koncertom, pravičilo 100letnico rojstva slovenskega Schuberta, skladatelja dr. B. Ipavca in 50letnico rojstva našega g. Stanka Premra.

Koncert so poleg drugih odličnih posetili gg. sreški glavar dr. Hubad, celjski župan Gorjanc, skladatelj dr. A. Schwaab, slavljence g. monsignor St. Premra, pevovodja Hubadove župe JPS g. Zorko Prelovec in sourednik Zborov VI Pfeiffer.

Spored koncerta je bil trdošen. V prvem delu je bil zastopan dr. B. Ipavc z odličnim II. dejanja opera »Teharski plemič« za soli, zbor in klavir ter 4 njegovimi ljubimi mešanimi zbori a capella. V drugem delu so bile same Premra love skladbe: 8 cerkvene in 8 novejšne.

Zlet Ljubljanske sokolske župe.

Ljubljanska sokolska župa priredi v letošnih praznikih t. j. 7. in 8. t. m. na letnem telovadišču Ljubljanskega Sokola v Tivoliju svoj I. župni zlet, da preizkusi in pregleda svoje vrste telovadcev in telovadec na velikih vsesokolskih zletih v Beogradu. Po dosedanjih pripravah sodeč bo župni zlet dosegel svoj poln namen, kar nam jamčijo dosedanja nastopi posameznih župnih društev. Zlet, ki je strogo obvezen za vsa župna društva, so vrši po sledečem sporedu: v soboto 7. t. m. bodo popoldne ob 17. telkne vrst moškega in ženskega naraščaja. V nedeljo 8. bodo ob 8. zjutraj telkne članovi in članice v višjem, srednjem in nižjem oddelku, ob 10. dop. skušnje vseh oddelkov, ob 14. zbirališče vseh župnih društev pred Mestnim domom, odkoder krene slavnostni sprevod po glavnih mestnih ulicah

na telovadišče v Tivoli. Točno ob 16. bo velika javna telovadba, nakar sledi razhod vseh društev. Veselice na telovadišču ne bo tako, da lahko odidejo vsi udeleženci s prvimi vlaki domov. Pri javni telovadbi sodeluje popolna godba Sokola I. Vožnja je polovična. Vsa bratrska društva opozarjamo, da pridejo na zlet polnoštevilno v krogih in s prapori, alasti naj bratje društveni načelniki gledajo na to, da bo imelo vse članstvo nove predpisane čepice, s starimi se bo njihče pripuščeno v sprevod. Vabimo vse Sokolstvu naklonjeno občinstvo, da pohiti v nedeljo na telovadišče ter se s svojo udeležbo pokaže simpatije trdnemu in nesebičnemu sokolskemu delu. Čisti dobiček je namenjen zletnemu fondu za vsesokolski zlet v Beogradu. Zdravo!

Dnevne vesti.

„Angleški“ kruh.

Znani konservativni angleški lord Rothermere se je nedavno zavzel za ustanovitev velike vsebritanske stranke (»United-empire-party«), ki naj bi obsegala Anglijo z vsemi njenimi naselbinami vred. Organizacija nove stranke pa napreduje prav počasi in zato so uganili novo agitacijsko sredstvo zanjo. Začeli so namreč uvajati med ljudi poseben kruh, ki je narejen samo iz angleškega žita in ta kruh imenujejo »angleški kruh«, ker je pečen iz 15 odstotkov angleške in iz 85 odstotkov kanadske pšenice. — Kanada je pa tudi angleška kolonija.

Pri nas še nismo tako daleč kakor so trdovratno v svojo domovino zagrizeni angleški lordi. Naš domači sir nam ne diši, radi pa oblagamo naš kruh s »Camembere« ali pa z »Alpenkäse«. Domača prekajena slanina je zanič, izvrstno pa se nam prilaga »Westphäler Schinken«, čeprav je ta »nemška« gnat rastla večinoma na slovenskih tleh. To, kar imamo doma, nam ne gre ne v želodec in ne na hrbet, gre nam pa vse v tek, če nam prodaja tujec naše pri nas nakupljeno blago zopet nazaj pod tujim imenom!

— Vpisovanje na Drž. dvorazredno trgovsko šolo v Ljubljani se bo vršilo za priglasence in priglasenke za I. letnik v dneh 1., 2. in 3. septembra, za učence in učence II. letnika pa dne 4. sept. Pričetek vselej ob 8. uri. Naknadno vpisovanje se bo vršilo še 10. septembra. V I. letnik se spedejajo učenci in učence, ki so dovršili IV. razred gimnazije ali realke ali pa meščansko šolo z završenim izpitom. Sprejemnega izpita ne bo. Prednost imajo sinovi in hčerke trgovcev in podjetnikov, ki bodo ostali po dovršitvi št. v domačem podjetju. V II. letnik se sprejemajo samo tisti, ki so dovršili I. letnik dr. dvorazredne trgovske šole. Absolventi trgovske šole imajo v vojaški službi pravico na dijaški rok. — Dne 12. septembra bo objavljeno na razglasni deski, kdo je sprejet in kdo je odklonjen. Otvoritvena služba boža bo dne 16. septembra ob 9. uri v križanski cerkvi. — Trgovska, bančna in industrijska podjetja se naprošajo, da se blagovolijo v službo, da potrebujejo pisarniške esadžetnike, obrtni na ravateljstvo Drž. dvorazredne trgovske šole v Ljubljani, ki bo rado postreglo z dobrimi absolventi in absolventinjami.

— Pastirski tečaj v Kamniku. Agrarske operacije v Ljubljani so priredile s pomočjo planinskega odbora in sres. kmet. odbora v Kamniku pastirski tečaj, ki se je vršil istotam v nedeljo 1. junija t. l. Vkljub temu, da ni bilo skoro nobene reklame, je obiskalo tečaj okrog 80 pastirjev, planšarjev in planšaric. Sreskega načelnika je zastopal višji pristav dr. Oražem. avtorizirani so bili tudi veter. referent Jos. Ravlar, načelnik sres. kmet. odbora Ferdinand Novak in načelnik planin odbora Karel Prelesnik. Komisar za agrarne operacije g. Ivan Pokorn je s primernim govorom otvoril tečaj, nakar sta predavala živinozdravnik J. Rigler iz Ljubljane o prvi pomoči pri oboleli živini v času planinske paše, a kmetijski referent Jos. Stusič iz Kranja o dolžnostih pastirja glede planine, živine in ravnanje z mlekom. Podrobnejše je govoril tudi g. Ferdo Novak. Po predavanjih se je razvil živahen strokovni razgovor. Med drugim so premotivirali vprašanje ustanovitve mlekarjskih zadrug v svrhu izdelave enotnega tipa masla. To zadevo se bo z ozirom na različne krajevne prilike še proučevalo. Poudarjali so tudi nujno potrebo zavarovanja planšarskih koč, ki žal danes niso dovolj varne pred raznimi zlikovci. Ob zaključku so razdelili vrednim pastirjem denarne nagrade, ki jih je podelila v ta namen kraljevska banska uprava.

— Borzna razsodišče v Ljubljani. Z ozirom na sodne počitnice se v času od 15. julija do 25. avgusta pri borznem razsodišču ne bodo vršile ustne razprave, pač pa se bodo sprejemale tožbe.

— Zastopnik Rockefellerjeve ustanove v Zagrebu. V prvi polovici tega meseca pride v Zagreb novi predsednik znane Rockefellerjeve ustanove dr. Mason, eden uspešnejših ameriških zdravnikov. Namen njegovega prihoda je, da se seznani z zdravstvenim stanjem v Zagrebu in da pregleda higijensko šolo v Zagrebu, ki je zgrajena s podporo Rockefellerjeve ustanove. Higijenske ustanove v Zagrebu pregleduje in študira sedaj tudi grški zdravnik dr. Moirides, ki bo po svojem povratku v Atene reorganiziral higijenski zavod v grškem glavnem mestu po zagrebškem vzorcu.

Ljubljana.

— Deložacije v Ljubljani. Včeraj so bile v Ljubljani izvršene tri deložacije s pomočjo sodnoizvršnih organov in ob intervenciji mestnega magistrata. Vdovo po vpokojenem žel. nameščencu Z. s 6 nedoraslimi otroci so deložirali iz njenega stanovanja v Linhartovi ulici. Pohlajstvo je mestni magistrat za enkrat spravil v svoje skladišče, a družina se je raztepla na vse strani k sorodnikom. Dve drugi stranki v

mestu so deložirali, ker sta bili v zastanku z večjo vsoto za najemnino. Eno teh strank so spravili v barake, drugo na Grad.

■ Tržni dan v Ljubljani. Včerašnji tržni dan ob sredah je bil razmeroma dobro založen z vsemi potrebščinami. Cene so bile v splošnem neizpremenjene napram prejšnjemu tednu. Tržno nadzorstvo objavlja na črni deski, ki je postavljena na zid Jugoslovanske knjižarne, cene gotovim poljskim pridelkom in sadežem. Uradno so bile določene naslednje cene: 1 kg glav-nate salate 4—5 Din, 1 kg štruncate salate 6 Din, 1 kg ajserice 6 Din, 1 kg kolerabio 6 Din, 1 l rdečih jagod 8—9 Din. Za jagode veljajo le literke mere. V koliko vpoštevajo prodajalci te uradne cene, kaže okolnost, da so danes prodajali jagode po 10 Din liter. Pozneje je tržno nadzorstvo interveniralo. Jagod je bilo danes že prav mnogo, tako okoli 50 košar in košaric. Kmetice so jagode prinesle iz Javorja, iz okolice Grosuplje in Mirne peči. Po nekaterih krajih, zlasti tam, kjer so še mladi smrekovi nasadi, je izredno mnogo jagod. Prodajalke so izjavljale, da morajo jagode kar cel dan nabirati, predno jih nabere za eno košaro. Tudi lepih gob-jurčkov je bilo mnogo na trgu. Cene 8 Din za merico, ali 5 Din za velik komad.

■ Aretacije. Od torka do srede popoldne je policija prišla in zaprla tri osebe in sicer neko starejšo vlačugo, dalje veselo in bogato mladeno in naposled mladega žeparja na Vodnikovem trgu.

■ Policijske prijave. Včeraj so bile policijski upravi prijavljene 4 manjše tatvine, prijavljeni so bili dalje 3 aurovi vozniki zaradi trpinčenja živali, 1 oseba zaradi prestopka proti zglasevalnim predpisom, 1 zaradi obrtnega reda, 6 avtomobilistov zaradi avtopredpisov in 5 voznikov zaradi prestopkov cestno-policijskega reda. Večjih dogodkov včeraj v Ljubljani ni bilo.

■ Zopet tatvina kolesa. Nastopila je sedaj visoka sezona tatvin koles. Dnevno je zabeležena najmanj ena taka tatvina. Zanimivo je, da kolesarski tatovi mečejo tudi v stran kolesa, o katerih se prepričajo, da niso nič vredna. Zadnji čas je bilo že nad 20 koles najdenih, o katerih je bilo pozneje ugotovljeno, da so bila ukradena. Na Vilharjevi cesti stanujoč ključavničar Leopold Toplak je policiji prijavil, da mu je bilo izpred hiše št. 3 na Dvornem trgu v tork popoldne ukradeno 1600 Din vredno, temnosivo pleskano kolo znamke »Milano« s tov. številko 8318. Pnevmatika je bila čista nova in sama vredna 800 Din.

■ Živinski sejem v Ljubljani. Včeraj je bil običajni prvi mesečni živinski sejem, ki je bil kljub poljskim delom prav dobro obsikan. — Dogen je bil: 226 konj, 54 volov, 53 krav, 17 telet, 525 prašičkov za rejo. Prodanih je bilo: 47 konj, 50 volov, 26 krav, 10 telet in 385 prašičkov za rejo. Cene so bile: voli I. vrste 10 do 10.50, II. 9—9.50, III. 8—8.50 kg žive teže, krave debele 5—7, klobasariče 4—5, teleta 14 do 14.50, prašički za rejo po kakovosti in starosti 250—400 Din komad. Kupčija je bila precej živahna. Konjska kupčija je okoli polne dosegla višinec, toda toda nadaljno mešetarje je prekinil opoldanski naliv.

■ Skupščina JGZ v Ljubljani. Redni občni zbor Jugoslovanske gasilske zveze se bo vršil 15. junija ob 10. popoldne v dvorani Mestnega doma z običajnim dnevnim redom.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Opera.

Začetek ob 20. uri zvečer.

6. junija, četrtek: Zaprto.
 6. junija, petek: Lohengrin. Ljudska predstava pri znižanih cenah. — Izven.
 7. junija, sobota: Gorenjski slavček — Možiček. — Izven. Izredno znižane cene.
 8. junija, nedelja: Nikola Šubic Zrinjski. — Izven. Izredno znižane cene.
 9. junija, ponedeljek: Hasanagica. — Izven. Izredno znižane cene.
 10. junija, torek: Zaprto.
- Radi boleznih nekaterih opernih članov se poje za četrtek napovedana Wagnerjeva opera »Lohengrin« v petek 6. t. m. zvečer, v četrtek pa ostane opera zaprta. Predstava se bo vršila pri znižanih opernih cenah, izven abonmana. Jutri v petek 6. t. m. se ponovi Wagnerjeva opera »Lohengrin« z g. Marčecem v naslovni partiji. Predstava, pod vodstvom ravatelja opere g. Mirka Poliča, se vrši pri znižanih cenah, izven abonmana.

Teden domačih opernih del se vrši od sobote 7. do 14. t. m. Zastopan bo po sledečih komponistih: Foerster, Zajec, Šafranek-Kavič, Kogoj, Bravničar, Hatze in Ipavec. Opozarjamo, da se vrše te predstave pri dramskih cenah, tako da bo vsem ljubiteljem domače glasbe omogočen ponoven poset že najavljenih oper.

Kongres gledaliških igralcev na Dunaju. V dneh od 20. do 27. junija t. l. se bo vršil na Dunaju mednarodni kongres internacionalne unije gledaliških igralcev. Centralni odbor udruženja gledaliških igralcev kraljevine Jugoslavije bo zastopan na kongresu po višjem rešerju g. prof. O. Šestu, članu Narodnega gledališča v Ljubljani.

Razstava

v Jakopičevem paviljonu prirejena od Splošnega ženskega društva pod geslom:

„Zvesto srce in delovna ročica“.

Razstavljena so ročna dela; čipke, vezanine (bele, pisane in v zlatu). Tkane in volane preproge, blazine itd. Od več sto razstavljenih predmetov je skoraj brez izjeme vsak umetnina za se. Nad vse zanimive in poučne so razne tehnikke.

Kar se je z zvesto ljubeznijo in vdanostjo obrnilo iz preteklosti in kar je delovna ženska roka ustvarila v sedanjosti, to pokaže ta razstava.

Razstava je odprta vsak dan od 9. do 16. ter bo trajala do konca veselejma.

Maribor.

m Smrtina kosa. Umrli sta včeraj gospodična Elza Lovrečeva, abiturientka na realki, stara 24 let, in gospa Avgusta Rudlova, žena ravnatelja Štajerske sadjarske zadrage, stara 50 let. Blag jima spomin!

m Drava narašča. Vseled deževja na Tirolskem in Koroškem je Drava tudi pri Mariboru pričela naraščati in je do danes opoldne narasla še za več kot pol metra.

m Pasji davek v Studencih. Lastniki psov v Studencih se opozarjajo, da morajo plačati pasji davek za tekoče leto najkasneje do 15. junija, in sicer za pse čuvaje po 50 Din, za športne pse po 100 Din. Po tem roku bo vse vseh samudnikov pobral konjač. Psi čuvaji, ki bodo zaloteni na cestah, se bodo smatrali za športne pse in treba bo plačati zanje po 100 Din davka. Pse je treba voditi na vrvičah, da ne bi delali škode na poljih in vrtovih. Kdor se ne bo ravnal po teh navodilih, bo kaznovan.

m Za merjenje parcel v Mariboru. Katastrska uprava prične s nadaljevanjem novega izmerjenja mesta Maribora še tekom meseca junija. Sprito tega se pozivajo vsi posestniki na ozemlju mestne občine, da takoj označijo vse svoje parcele s betonskimi ali kamenitimi mejniki, kakor to predpisuje zakon o zemljiškem katastru. Če meje med posameznimi parcelami ne bodo označene s mejniki, se izvrši izmera po sedanjem stanju. Kasnejša popravila se bodo izvršila na breme onega, ki se ni ravnal po tej odredbi. Sosedji naj sporazumno določijo meje med svojimi parcelami, da se bo z meritvijo ugotovilo pravo stanje, ki bo merodajno za dolgo dobo let pri vseh oblastvih. Od neomejenih mej bodo imeli posestniki le škodo. Kjer so posestniki v dvomu glede mej napram posesti mestne občine, naj to takoj prijavijo v mestnem gradbenem uradu soba št. 5.

m Program za sprejem romunskih avtomobilistov. Tukajšnji avtomobilski klub se pridno pripravlja na svečan sprejem romunskih avtomobilistov, ki bodo dne 12. t. m. dospeli z Bleda preko Ljubljane in Trojan v mariborsko okrožje. Avtomobilisti se bodo peljali po Savinjski dolini v Celje in potem dalje v Rogaško Slatino, kjer jim bo prirejen slavnosten banket. Iz Maribora bodo odšli v Rogaško Slatino vsi predstavniki tukajšnjih avtomobilistov, v posebnem avtobusu se bo pa tja peljalo tudi 12 mladenk v narodnih nošah. Po banketu in slavnostih v Rogaški Slatini se bodo Romuni

odpeljali preko Poljčan in Slovenske Bistrice v Ptuj, od tam dalje pa preko Čakovca v Varni.

m Seznam o pridobinskih davčnih zavetnostih in o davčnih osnovah je razgrnjen na mestnem magistratu, soba št. 6 in je na vpogled davčnim obvezancem od 8. do 10. junija med uradnimi urami od pol 8. do 14. Seje davčnega odbora, ki bo razpravljala o teh davčnih osnovah, se bodo vršile pri davčni upravi v Mariboru dne 11., 12., 13., 14., 16. in 17. junija od 8. ure naprej. Razpravljalo se bo o vrstnem redu, ki je razviden v IV. razpredelnem seznamu. Davčni obvezanci se izrecno opozarjajo na odredbe točke 6., 7., 8. in 9. člena 116. zakona o neposrednih davkih.

m Novi uradni prostori Zveze gostilničarskih sadrug so od 1. t. m. dalje v Vetrinjski ulici št. 11, I. nadstropje, v hiši Trgovskega gremija.

m Ustanovitev društva sadnih trgovcev Dravske banovine se bo vršila dne 12. t. m. ob 10. uri popoldne v dvorani gostilne »Pri zlatem konjičku« v Vetrinjski ulici št. 4. — Vabljeni so vsi sadni trgovci Dravske banovine.

m Pritožbe proti odmeri pridobnine. O pritožbah, vloženih pri mariborski mestni občini proti odmeri pridobnine in pavšaliranemu davku na poslovni promet za davčno leto 1929 in davku na poslovni promet v knjigi upravnega prometa za davčno leto 1928, kakor tudi o še nerešenih pritožbah proti pridobnini in dohodnini za prejšnja leta, bo razpravljala reklamacijski odbor dne 11. junija, pričesni ob 8. uri zjutraj v prostorih finančnega inspektorata v Mariboru, soba št. 53.

m Učni tečaj za knjigoveze. Mariborska obrtna združba, sekcij z pospeševnje obrti, priredi v tekočem mesecu dva tečaja za knjigoveze. Prvi tečaj za marmornanje obrez, se prične v četrtek 5. t. m. ob 19. uri in se bo nadaljeval dne 6., 11., 12. in 13., vsakokrat po 2 uri. Poučeval bo g. Stanko Weixl. Drugi, tečaj za ročno zlatenje, se pa odpravi dne 14. t. m. ob 15. uri in se bo nadaljeval vsako soboto in nedeljo, vsakokrat po 4 ure. Dovoljen bo 6. julija. Oba tečaja bosta brezplačna, zainteresenti se pa morajo prijaviti do 5. t. m. pri skupni obrtni zadrugi v pisarni v Narodnem domu ali pa pri sekciji za pospeševanje obrti pri okrajnem glavarju za desni breg, soba št. 26.

Naročajte se na Jugoslovan - a!

Celje.

* »Herman Celjski« kot kmečka predstava. Tretja in obeanem poslednja predstava, namenjena izključno okolčanom - kmetovalcem, se bo vršila na Binkoštni ponedeljek, 9. t. m. ob 15. uri popoldne pri najnižjih cenah od Din 8 do Din 2. To pot se bo vprizoril znamenit komad iz domače zgodovine, Novačanova drama »Herman Celjski«. Opozarjamo okolčane-kmetovalce, da izrabijo to poslednjo priliko v tekoči sezoni.

Ptuj.

p Z motornega kolesa je padel v ponedeljek v mestni okolici Anton Podlacher in zadobil težke poškodbe. Vendar pa je ostal v domači oskrbi.

p Pod voz je padla pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju 76letna posestnica Marija Svešek iz Hajdina pri Ptuj. Težka kolesa so ji zlomila desno nogo in povzročila še več drugih poškodb. Prepeljali so jo v ptujsko bolnico. Voznik, ki je kriv nesreče, ni znan.

p Najdeno truplo utopljenca. Na bregu Drave so pri Sv. Barbari v Halozah našli truplo utopljenca, v katerem so spoznali 40letnega Valentina Sajška iz Sikolj pri Ptuj. Uvedena preiskava še ni ugotovila, ali je Sajšek izvršil samomor, ali je po nesreči utonil.

p Požar. V Gornjem vrhu pri Ptuj je pretekli teden vpepelil požar gospodarsko poslopje posestnika Znidariča. Škoda se ceni preko 25.000 Din. Zažgali so baje otroci.

p Nesreča pri delu. Na v Macunovi opekarni zaposleno delavko Marijo Golobovo se je v ponedeljek vsula opoka ter jo težko poškodovala. Poklican je bil rešilni voz, ki jo je prepeljal v ptujsko bolnico.

p Tatvine. Ivanu Pustu in Antonu Gregorcju je bilo ta dni ukradeno prvemu dvoje sukenj, drugemu pa par čevljev. Tatvine je bil že spočetka osumljen neki Ivan Berger iz Slivnice, ki je bil tudi takoj aretiran in oddan sodišču. — Iz kabin mestnega kopališča ob Dravi pa je neznan tat ukradel dve listnici z večjima vsotama denarja.

Logatec.

Nesreča pri padcu. Tukajšnji hišni posestnik in finančni preglednik v pok. g. Fr. Kobal je tako nesrečno zdrsnil na stopnišču, da si je vsled padca prebil desni uhlj na dvoje. Zdravnik g. dr. Gostiša mu je nudil zdravniško pomoč. G. Kobal je ostal v domači oskrbi.

Promet na cesti Logatec—Idrija. Državna cesta Logatec—Idrija zaznamuje v vselejmskih dneh prav živahen promet. Zal, da je cesta v tako škandaloznem stanju, da sliči ob deževnih dneh preoranji njivi, ob solnčnih dneh pa je zopet tako prašna, da jo popolnik le v najnужnejših trenutkih uporablja. V interesu razvoja tajskega prometa bi želeli, da se nam to važno prometno sredstvo temeljito popravi in uredi.

Tržič.

Dramska družina »Soča« iz Ljubljane je gostovala v nedeljo v Tržiču s Stindbergovo dramo »Očec«. Kot smo že čuli, si je ta dramska družina nadela vevlačno nalogo prirejanja stalnih gostovanj širom Dravske banovine in tudi še Dalmacije. Namen je idealen in plemenit, pa tudi praktičen. Na ta način se pač da prikazati ena in ista stvar v več krajih, pred številnejšim občinstvom, kot pa če se upri-

zori samo v enem kraju, in bodisi to v sami Ljubljani. Seveda, dobra mora biti ta stvar pa dobro podana. Da bi se taka gostovanja prirejala zgolj samo radi senzacije, ali morda radi zletne prijetnosti, to bi menda ne bilo do volji. Če pa nudi gostovanje tudi umetniški užitek, je dobrodošlo in pozdravljeno.

Nedeljsko gostovanje ljubljanske družine mu je jako prijetno presenetilo. Igra je bila Strindbergerevega dela vredno podana. Imeli smt večer res umetniškega užitka. Vsi prizori se bili jako izdelani in vsak, tudi naš najbolj preprost človek, je dramo doumel. Še tako težka drama se lahko nudi našemu ljudstvu, sam igra mora biti tako, da je res razumljiva t. j. plastično mora biti podana.

Obisk je bil bolj slab. Kaj je bil vzrok, ne vem. Želimo pa skorajšnjega svidenja v drugi večji dvorani, da bo tudi gmotni uspeh dober, ker za moralnega vam moremo samo če stitati.

p. t. t.

Vreme.

Včeraj je bilo močno spremenljivo. Popoldne vročina, popoldne nalivi. Vremensko stanje je bilo v državi naslednje: barometer Ljubljana 762,5, Maribor 761,2, Mostar 762,2, Zagreb 762,3, Beograd 762,8, Split 761,8. Temperatura: Ljubljana ob 7. uri 18 C, najvišja 27, najnižja 16, Maribor 16, Mostar 20, Zagreb 19, Beograd 19, Sarajevo 17, Split 23. — Vremenska napoved pravi, da ne bo nobene bistvene izpremembe dosedanjega vremena. — Okoli popoldneva je bil v Ljubljani prvi naliv. Popoldne ob 14. so se zgrnili nad Ljubljano in okolico gosti črni oblaki, ki so se privlačili od štajerske smeri. Mestoma je padala toča.

Bistroumnosti.

Predgovor.

Nadebuden pesnik začetnik je poslal dvornemu svetniku Kästnerju rukopis svojih »poezij« s prošnjo, da jim napiše predgovor. Kästner je odgovoril: »Blagovolite oprostiti, da se ne morem odločiti, postati ceremonijer Vaše Muze.«

Malenkost.

Odvetnik: »Kavarnarjeva hči je poročila.«
Lord: »Kaj to mene briga?«
Odvetnik: »Pa pravijo, da je otrok Vaš!«
Lord: »Kaj pa Vas to briga?«

Ročnost.

Za marsikoga je lažje knjigo sprejeti, kakor pa knjigo prebrati.

Diplomatska dvorljivost.

Vojvoda d'Ormond, ki je umrl kot angleški poslanik v Turinu, je obiskal uro pred njegovo smrtjo neki nemški baron. Vojvoda ga je sicer sprejel, toda pri pozdravu mu je le s težavo zajecjal: »Moj zdravnik je rekel, da moram umreti tekom četrte ure. Če bi bil tak nesrečen, da bi napravil pri tem kakšen nevshečen izraz mojega lica, prosim že vnaprej tisočkrat za oduščenje!« »Vaša ekselencia ste predobrili« se globoko prikloni nemški baron; »prosim, le prav nič se ne ženirajte!«

Vedno vojvodinja.

Vojvodina Rohan, vprašana po terminu pričakovane poroda, je ponosno odgovorila: »Upam, da bom po poteku šestih tednov imela to čast.«

Revščina kulture.

Privadili smo se, da od časa do časa zmirom spet čujemo in čitamo o brezupni revščini slovenskega književnega trga in o nerentabilnosti vsakršnega kulturnega prizadevanja pri nas. Privatni založniki se ne upa izdati nobene knjige več — knjige izdajajo samo še družbe, ki so razen »Slovenske Matic« in »Modre ptice« vse v starih kulturno-političnih ojnčah. Slovenske drame ne morejo na oder zaradi predragih režij in predvorniljivih rizikov. Gledališče je prazno vsak drugi večer, ko ne nastopajo Nestroy, grofica Marica in Dolarska princesa. Slovenski pisatelji ne pišejo več dobrih knjig in puščajo na cedilo celo razpise najlepših nagrad. Slovenski založnik in slovenski kulturni referent se od časa do časa zmirom snideta na kratek intervju in sta si vselej edina v tem, da sta današnja literatura in današnja publika zanič. No, in če sta publika in literatura res zanič — kaj naj človek pod milim nebom drugega počne, kakor da obupa?

Toda — če naj bi imelo sploh kak smisel jadicovati nad rastočim propadanjem naše književnosti in kulture, potem bi bilo treba jadicovati samo nad propadanjem kvalitete v našem tvornem človeku in nad propadanjem potrebe po nji v odjemalcu. Tega pa skoraj ne verjamem, da bi se go-dile take stvari, proces kulturnega sožitja v narodu, proces umetniške produkcije in konsuma je vse preveč naraven in pre-

prost: v nobeni dobi človek ne more tako nizko pasti, da bi bil gluh za vse tihe trepete in krike svojega srca, v nobeni dobi ne morejo biti vsi ljudje tako revni in zavrženi, da bi nihče izmed njih ničesar več ne imel povedati drugim. Dobe, ki jim geniji in heroji niso rojeni, si genije in heroje ustvarjajo iz dneva. Čas po vojni je pri nas literarno resda nekaj ubožnejši, kakor je bil čas pred kakimi dvajsetimi leti — brez močnih mladih osebnosti smo, ki bi nam dajale dovolj prepričevalno garancijo, da bodo mogle prevzeti in ohraniti kulturno dedščino in jo prekvasiti in oploditi z novimi sokovi, ki jih iz Evrope in iz sveta nosi naše desetletje čez nas. Toda kljub vsemu — tvornost niti v našem starejšem niti v mladem rodu ni mogla tako fatalno usahnuti, niti ne morem verjeti, da je naš pasivni, sprejemajoči človek (»občinstvo«) polagoma postal tako grešno ravnodušen do vsega duhovnega. Vzroki pogubne bilance našega kulturnega življenja morajo tičati drugod.

Kvaliteta? Preprosta resnica je, da je za presoj vsakega umetniškega, v nekem širšem smislu pa tudi vsakega kulturnega dejanja sploh — dano predvsem eno merilo: kvaliteta: vselej bi moralo povsod iti najprej za to, koliko je v kakem delu vjete in podane tiste žive, svetle, kakor Bog večne in povsod pričujoče borbe človeškega srca in duha za obstanek in za poslednje dognanje resnice, tiste borbe, ki se ne da in se nikoli ni dala vezati ne na stran, ne na raso, ne na prostor, ne na čas, tiste čudovite, božje borbe, po kateri so si

vsil ljudje pod solncem tako čudežno blizu in podobni, pa naj so samo v davni geološki dobi v skalnih jamah iz kosti rezljali majhne, skromne nože in piščalke, naj so pred dva tisoč leti na Kitajskem peli vina in ljubezni pijane lirčne verz, ali pa naj dandanes v kakem daljnem, nam neznanem granitnem gorovju kopljejo in vrtajo predore — ta borba je najbrž, ki edina daje smisel človeškemu življenju. Da, naj hodi kdo okrog in naj predava kakršne-koli vere in konfesije, naj bo od koderkoli in naj bo namenjen kamorkoli, je spoznal za prav: umetniško, kulturno vrednost njegovega dela mu bo čas, ta najvišja stopnja vseh kritik in sodišč, nazadnje ocenil prav na toliko, kolikor je te velike borbe bilo v njem.

Toda v našem javnem življenju to edino pravilno načelo še dolgo nima besede. Vse naše kulturno in umetniško delo je razporejeno po nekakšnih majhnih, ozkih, quasilitičnih, quasidejno opredeljenih centrih, ki vsak po svoji meri in vagi posredujejo umetnost in kulturo svojemu posebnemu krogu. Razume se, da pri takem poslovanju nikoli ne prihaja v račun predvsem kvaliteta vrednost kakega dela in da se mora ta vedno podrediti neki slučajni praktičnosti in skladnosti z interesi namišljenih idej. In tako smo doživeli neroden, neprijeten, smešen unikum: medtem ko katedrska kritika izjavlja, da je slovenska književnost prišla skoraj na nič, pa glasila naših tradicionalnih kulturnih skupin dan na dan vsaka zase bahavo in pom-

pozno razglajajo svojo katoliško, svojo socialistično in najbrž tudi svojo liberalno književnost in umetnost.

Da, to je moja misel: prav zato, ker imamo kar troje ali koliko poezij, je dandanes tako žalostno za slovensko pesem in za človeka ob nji. Ti tesni, zagrizeni svetovi živijo globo, hermetično zaprti drug mimo drugega, ne dajo si drug drugemu blizu, ne dopuščajo nobene žive, organske, svobodne rasti. Dva vodina slovenska dnevnika, ki bi jima pred Bogom pripadla v dobri meri tudi dolžnost kulturne propagande in forstranja, štejeta oba enodušno — dasi sta glasili dveh različnih svetovnih naziranj — za eno svojih največjih, najsvetejših doslednosti vrednih načel: da leta in leta že nikoli ne črhneto o kakem kulturnem dejanju, ki se je spočelo iz nasprotnega tabora. Mlade generacije, ki prihajajo, se temu nasilnemu redu zmanjstavljajo po robu, prej ali slej se vsakomur pripeti, da se vda in da leže na Prokrustovo postelj.

Da, v tej tradicionalni zgrešeni organizaciji našega kulturnega življenja utegne biti pač dobršen del vzrokov naše dandanašnje kulturne revščine. Zato pa bi morala biti vsakemu novemu stremljenju pri nas ena prvih deviz: borba stari, preživeli, ozkosrčni, vase zagledani kulturni intolranciji in omejenosti, klic po ustvarjanju novih, svobodnih, na veličino resnične človeške borbe zidanih kulturnih žarišč — zavoljo jasne čistosti naše kulturne zgodovine in zavoljo rodov, ki bodo še prišli.

J. M.

Amerikanska zagrizenost proti alkoholu.

Tudi le priložnostnemu čitatelju dnevnih časopisov je dobro znano, da so v Zedinjenih državah Severne Amerike prepovedane vse alkoholne pijače. To prepoved imenujejo v angleškem jeziku »prohibition« in pristaši politike, ki je za radikalno prepoved točenja opojnih pijač, so prohibicionisti. Prohibicionisti pa imajo seveda tudi enako srdite nasprotnike, tako da se deli prebivalstvo Zedinjenih držav samo na podlagi naziranja o opojnih pijačah v dva tabora, katera se dovipno označata tudi kot stranka »suhih« in stranka »mokrih«.

Suhi so že leta in leta v premoči in tako je torej Amerika država brez gostiln, brez točilnic alkoholnih pijač. Vse to pa so splošno znane stvari, dočim smo si tu v Evropi manj na jame, kje tičijo pravi vzroki tej ameriški zagrizenosti proti alkoholu. Kajti ni nobenega dvoma o tem, da je potrebna prava pravcata zagrizenost proti opojnim pijačam, ako naj vzdržuje in dosledno izvaja tako izredno stanje, po katerem se Zedinjene države razlikujejo skoro od vseh drugih držav sveta.

Da je temu tako, nam postane jasno, če si skušamo predstaviti, kako bi izgledalo pri nas ali v katerikoli evropski državi, če bi lepega dne zvedeli, da so od tega dne dalje gostilne zaprte, odpravljene ne samo kot točilnice, temveč tudi kot shajališča in zbirališča. Revolucija, ki bi jo predstavljalo tako novo stanje, bi bila večja in globlja nego revolucija v kateremkoli drugem področju življenja. Nič manjša pa bi ne bila revolucija tudi z ozirom na javne finance, kajti javne uprave in ustanove bi se morale odpoledati stotinam milijonov dohodkov od uživanja. Sledil pa bi na drugi strani tudi polom celih gospodarskih panog, predvsem n. pr. vinogradarstva.

Za vse take in še druge posledice prohibicionizma se torej v Ameriki nič ne zmenijo. Država in občine se požvižgajo na masne uživalce in druge dohodke, ki jih daje točenje opojnih pijač. Ker je povsod po Evropi in tudi po ostali Ameriki izven Zedinjenih držav drugače, je upravičeno vprašanje, kje tiči pravi vzrok temu stališču Amerikancev proti alkoholu.

Jasno je na prvi pogled, da tu ne more biti govora o kakih treznostnih gibanjih kot jih imamo v obliki v našem starem svetu. Bilo bi pač nerazumljivo, zakaj bi treznostno gibanje trlmfiral samo v Zedinjenih državah, medtem ko ima v Evropi in v ostali Ameriki le slabe uspehe.

Radi tega je treba videti v ameriškem prohibicionizmu nekaj več nego le navadno treznostno gibanje in vsi kompetentni poznavatelji

ameriške duševnosti naglašajo kaj radi psihološko stran prohibicionizma, ki jo označuje dejstvo, da gre tu za nekaj več nego le za golo geslo, namreč za antialkoholno idejo ali vero v pravem pomenu te besede. Amerikanec je sploh kot puritanec navajen bolj kot Evropejec jemati važne splošne zadeve z idejne strani in odnosna spoznanja kot absolutne resnice skoro verskega značaja. Ta stran njegovega življenjskega naziranja prihaja brez dvoma od tod, ker ni vpliv svetega pisma nikjer tako velik in globok kot v Zedinjenih državah. Poleg tega je tu še dejstvo, da so bili predniki sedanjih odločujočih slojev v Zedinjenih državah večinoma pripadniki različnih sekt, ki so morali bežati iz Anglije, oziroma so bili izgnani iz nje predvsem radi različnih verskih prepričanj, ki so bila v nasprotju z oficijelno vero Anglije takratnih stoletij. Sektarsko zagrizenost, ki so jo ohranili tudi v izgnanstvu, so podedovali po njih tudi njihovi potomci in od tod ono posebno »življensko stališče«, ki se opaža pri Amerikancih in po katerem se razlikujejo od drugih narodov.

Če vzamemo vse to v obzir, tedaj nam postane razumljivo, da goni Amerikanec tudi svoj »prohibicionizem« kot nekako vero ter da smatra uživanje alkohola za grešno in nečisto na isti način, kot so mu grešne razne druge stvari, glede katerih se strinja njegovo čustvovanje s čustvovanjem drugih narodov.

Poleg te čisto verske strani prohibicionizma, pa je še druga, čisto praktična njegova stran. Kakor prva, tako je tudi ta njegova stran sestaven del življenske filozofije odločujočih višjih slojev, predvsem gospodarskih. Pijača in pijančevanje se mora absolutno onemogočiti, da se s tem ohrani delovna sposobnost in izdatnost Amerikancev. Alkohol pomaga posebno uspešno opravljati čas, a nikjer nima rek »čas je zlat« tako absolutne veljave kot v Ameriki. Industrija in trgovec, ki jim je na tem, da ne izgubijo niti ene sekunde v svoji produkciji, so zato tudi najodločnejši pristaši prohibicionizma kot sredstva za ohranitev popolne delovne izdatnosti svojih nameščencev.

To so glavni razlogi, radi katerih je ogromna večina odločljivih slojev vseh strank prohibicionističnega naziranja, in tako vztraja država pri prohibicionizmu ne glede na spremembe oseb, ki so na oblasti.

Vse to pa ne pomeni, da se v Ameriki ne pije tajno. Toda nihče, kdor krši zakon o prepovedi točenja alkoholnih pijač, ne pije, da se postavlja s tem v nasprotje z državo, ki je v Ameriki obenem tudi največja moralna sila.

Pariz—Strassburg 35 ct., iz Pariza v Nemčijo, Češkoslovaško, Avstrijo, Ogrsko in Jugoslavijo 1 frank, v Grčijo 1:50 in za evropsko Turčijo 2:50.

Napisi na grobovih tiskarjev.

Neki holandski list objavlja več zanimivih napisov na grobovih tiskarjev.

Ravnatelj prve mestne tiskarne v Bostonu Johnu Forsterju, ki je umrl l. 1661., so napisali na grob sledeči napis: »Tvoje truplo smo položili proč kakor star almanah, ki trenutno nima nobene vrednosti, bo pa kmalu zopet dobil svojo vrednost. Čeprav se bo truplo sesulo v prah, bomo pri vstajenju priredili lepo, novo izdajo brez vsake tiskovne napake.«

Ugledni londonski tiskar Jakob Tonson pa si je sam sestavil sledeči nagrobni napis: »Nit mojega življenja se je utrgala in tukaj leži konec Jakoba Tonsona... Jokajte se, vi pisatelji, in polomite svoja peresa! Vašega Tonsona ni več, ker je izbrisan iz knjige življenja. Natisnite torej ta moj zadnji napis na poslednjo stran vašega pokojnika, da bo on, založnik, dobil tudi naslov, ki ga bo tiskal grob: »Tukaj počiva tiskar, čigar življenje se je steklo, in ki čaka na novo, pomnoženo in izboljšano izdajo.«

Zgornjim napisom je podoben tudi napis, ki si ga je določil Benjamin Franklin: »Tukaj počiva telo Benamina Franklina, tiskarja, kakor platnice stare, raztrgane knjige brez naslova in brez zlate obreze. On je plen črvov in vendar ni izgubljen, ker je prepričan, da se bo pojavil zopet v lepši in od avtorja popravljeni in pregledani izdaji.«

Na grobu tiskarja L. Gedge-ja pa beremo: »Tu počiva pepel tiskarja L. Gedge-ja. Vrnili se je k livarju kakor obrabljena črka, v pričakovanju, da ga bodo vili v lepšo in popolnejšo obliko.« — Na grobu tiskarja I. Hulme-a pa stoji: »Tu počiva pepel I. Hulme-a, ki leži v grobu kakor obrabljena črka, v upanju, da bo gledal bodočnost v lepši in popolnejši obliki in da bo dobro postavil na stotočo neumrjivosti.«

Clemenceau in njegov pes.

V pariških Tuilerijah so pravkar otvorili pasjo razstavo. Sam luksuz seveda, ker za običajno »promenadno raso« na razstavah ni prostora. Najlepše Parižanke so prinesle na razstavo svoje najmanjše psičke in o navadah in

Češkoslovaški general Čeček, ki je pred kratkim umrl.

razvadah razvajenih milijencev pariških dam pripovedujejo vse mogoče in nemogoče povesti. Pri tej priliki je nanesla govorica tudi na Clemenceau-jevega psa. Clemenceau je imel krepkega foks-terrierja, ki je znal dobro lajati, pa tudi krepko je ugriznil, če je bilo treba. Čutil se je prav tako neodvisnega kakor njegov gospod. Zato je šel včasih kar sam na sprehod po pariških ulicah. Če je bil truden, je skočil v kakšen avto, kjer se je odpočival. Šoferji so ga lahko gonili iz voza, kolikor so hoteli, on je pa le skakal nazaj v voz, dokler se niso začeli šoferji zanj zanimati in so pogledali znamko. Tako so spoznali, čegav je. Seveda so ga takoj peljali domov k njegovemu gospodarju, ki je plačal za ubežnika vedno bogato nagrado.

Čitajte naš novi roman

„Bogovi so žejni“

znamenitega francoskega romanopisca A. France-a.

Roman slika dogodke iz velike francoske revolucije na naravnost mojstrski način.

Vseskozi napet roman, a velike umetniške vrednosti, se bo gotovo vsem bralcem še bolj priljubil.

Roman prične izhajati na blinkoštno nedeljo.

V šestnajstih urah od Pariza do Bukarešte.

Pred kratkim je bil otvorjen redni zračni promet med Parizom in prestolnicami balbanskih držav. Vozni red, ki je bil objavljen ob tej priliki, nas poučuje, da bo trajala zračna vožnja od Pariza do Bukarešte šestnajst ur. To pomeni torej, da se poovanje na progi, za katero so rabili tudi najhitrejši vlaki cele tri dni, skrajša v tako reliki meri, da ne bo trajalo več nego dve tretjini enega samega dneva.

Z nove zračno zvezo med Parizom in bližnjim vzhodom — bo potnik odpotoval iz Pariza ob 3. uri 50 minut, ob 6½ bo že v Strassburgu, ob 10:20 predpoldne v Pragi. V Pragi se cepi naša proga v dve smeri, proti Varšavi in proti Balkanu. V Varšavo se pride ob 19:15 preko Breslave, tjer letale pristane. Potniki za Bukarešto

nadaljujejo vožnjo iz Prage preko Dunaja, kjer se ustavijo ob 12:15. Prihod v Budimpešto ob 13:55, v Beograd ob 16:15. V Beogradu se proga zopet cepi v smeri proti Bukarešti, kamor prispe potniški aeroplan ob 20:25, in proti Solunu, kamor se prispe ob 18:30, dočim drži tretja proga proti Sofiji, kamor se prispe ob 19:30.

Ta vožni red nam torej kaže, da se pridobi z zračnim prometnim sredstvom nad Orient-ekspresom kar 36 ur brzine, kar pomeni v praktičnem življenju tri dni prihranka na času. Na pismo, ki se pošlje danes n. pr. iz Beograda v Pariz ali obratno, se bo lahko dobil odgovor že drugi dan po odpošiljavi, in to proti le neznatni dodatni pristojbini. Poleg običajne poštne znaša ta dodatna pristojbina: za progo

Nemški prvak za boks Schmelling.

Pustolovščine grola Monterossa.

(Nadaljevanje.)

Oblečena je bila v ohlapno obleko iz črne svile z dragocenimi brabantskimi tipkami okoli vratu in zapetiji.

Razgovarjala sva se nekaj časa z njo, potem pa smo sedli za mizo, na kateri se je bleščal porcelan, kristal in srebro. V tretutku, ko je stari, zelo dekorativno učinkujoči služabnik prinesel na ledu sveže ostrige, je hušnila v sobo nežna, belo oblečena črnolasa postava.

»Moja hčerka Lucila.«

Večerja ni bila vesela. Zdelo se mi je, ko da gospodarjev duh nevidno sedi pri mizi, hromi naše misli in zavira govorico. Pa saj smo tudi govorili edino o njem. In zvedela sva, da je Delorme popoldne narekoval svoj testament, da pa je bil prešibak, da bi ga mogel podpisati.

Vse to nama je pripovedovala gospa Frossardova s tihim, enakomernim glasom.

»Skoro nič ne spi,« je dodala, »če pa tasp, ga mučijo težke, moraste sanje.« Molčala sva.

»Predzadnjo noč naju je grozno prestrašil, kajne Lucila? Videl je prikazen, samo pomislite gospodje, videl je prikazen in taradi tega je tudi — — —«

Glasno je zadržala.

»Črno ženo, grajski strah?« je povsem mirno vprašal grof Monterosso.

Gospa Frossardova se je zdržnila.

»Mar že veste? Moj Bog! Najbrže je sa Lemeniol ni dovolil vzeti uspavalnega sredstva. Sedaj je prepričan, da bo umrl. Komur se črna žena pokaže trikrat, ta mora umreti, taka je stara vera v gradu.«

»Ali je še kdo drugi videl prikazen?« sem hitro vprašal.

»Bog obvari,« je odvrnila gospa Frossardova; »nihče — — — noben običajni človek ne more videti duhov in strahov.«

»Ali vi sploh verjamete na obstoj duhov in strahov?«

Resno je prikimala.

»Nato verujem prav tako trdno, kakor verujem, da imam neumrjočo dušo.«

Zopet smo obmolknili. Dokler se ni nenadoma oglasila Lucila:

»Sanjalo se mu je. Strahotne sanje, nič drugega.«

»Ali razumete kaj o sanjah, gospodična?« sem vprašal.

»Kaj menite s tem? Vem le toliko, da so sanje misli, ki se sproščene in podzavestne pojavljajo v spanju in potem zopet izginejo.«

»Podzavestne misli. Ali bolj povedano: izražanje podzavesti.«

»To je zame pretežko!«

»Moj mladi, učeni prijatelj je nekak tolmač sanj,« je dejal grof Monterosso s prikupljivim nasmehom. »Bojte se ga,« je šaljivo dostavil.

»Tolmač sanj,« sem brzo dejal, »to ni povsem pravilno. Včasih seveda odkrijejo sanje tajne, na katere se budni niti pomisliti ne drzemo.«

»Tale gradič je nekam fajnštvenc,« je nepričakovano posegla v razgovor gospa Frossardova z očividnim namenom, da okrene naš pogovor v drugo smer. »Tu smo že vsi doživeli čudne prigode. — — — Veste — — —«

Toda Lucila jo je prekinila.

»Gospod doktor,« se je obrnila name, »zadnji čas se mi je dvakrat sanjalo, da mi je izpadel zob; in čudno pri tem je, da me ni prav nič bolelo. Nasprotno, še prav ugodno sem se počutila. Ali niso to zelo bedaste sanje? Ali pa imajo morda vendar globlji pomen?«

»Te sanje, gospodična, nikakor niso bedaste; še celo zelo pogosto jih sanjajo ljudje.« — In ne da bi si mislil kaj posebnega, sem nadaljeval, ko me je začudeno pogledala: »Za šolanega psihanalitika ni to nobena tajna. Take sanje imenujemo željnostne sanje. Naša podzavest izraža v njih s tem, da simbolično odloči od nas del samega sebe, željo, da bi iz naše bližine, iz našega življenja izginilo bitje iz naše bližnje okolice. In ugodno občutje, o katerem ste govorili, simbolizira veselje nad izpolnitvijo želje.«

Govoril sem popolnoma resno in mirno in povedal samó to, kar so me učile moje znanstvene izkušnje. Tembolj me je presenetilo, da je gospa Frossardova nenadoma prebledela in hripavo, pridušeno vzdihnila.

»Slabo mi je,« je dejala. »Lucila, prosim te, spremi me v svojo sobo!«

In ob strani svoje hčerke je skrušena odšla iz obednice.

4.
»Grom in strela,« je menil grof, ko so se težka hrastova vrata zaprla za njima. »Vi pa pač ne prikrivate svojih misli! Čeprav menite — in tako mislim tudi jaz — da bi tema ženska smrt najinega prijatelja ne bila baš nezaželjena — — — bi jim tega vendar ne bilo treba povedati naravnost v lice!«

»Pa saj tega nisem niti hotela!«

Grof Monterosso se je tiho zasmejal.

»Niste hoteli? Ampak storili ste. Še dobro, da niste povedali več. Saj veste prav tako dobro, kakor jaz — — —«

»Kaj, kaj?«

»Mar res ne slutite, kaj menim?«

»Niti najmanj ne, ljubi grof! Kaj hočete reči?«

»Če sami nič ne slutite, potem se bom tudi jaz pazil, da ne izrečem zaenkrat še povsem neutemeljene sumnje. Pogovoriti se morava jutri predvsem z doktorjem Lemeniolom. In — — — Zamislil se je.«

»No, in?«

»In — testament morava — pregledati.«

Do polnoči sva sedela, kadila in kramljala. Nenadoma pa se je grof divgnil, odložil smokko in dejal:

»Veste, doktor, kaj bom sedajle napravil? Tiho se bom splazil v bolnikovo spalnico in poiskal testament. Prečitati ga morava še nocojšnjo noč.«

Prav nič ni upošteval mojih ugovorov. —

(Dalje prihodnjič.)

Občni zbor Zveze industrijcev.

V lepi dvorani Zbornice za TOI se je danes ob 10. dopoldne vršila VII. glavna skupščina Zveze industrijcev v Ljubljani. Poleg mnogoštevilnih odličnih industrijcev, članov Zveze, so bili prisotni kot zastopnik bana inženjerja Dušana Serneca banski načelnik dr. Rudolf Marn, dalje dr. Franc Windischer in g. Ivan Mohorič kot zastopnika Zbornice za TOI, dr. Ante Pandaković kot zastopnik Zemaljskega saveza industrijcev v Zagrebu, univ. prof. Hinterlechner kot zastopnik Tehniške fakultete univerze Kralja Aleksandra I. v Ljubljani. Dravsko finančno direkcijo je na skupščini zastopal pomočnik finančnega direktorja g. Bajić, a direkcijo državnih železnic v imenu direktorja g. Miroslava Gregorka.

Skupščino je otvoril in vodil mesto službeno zadržanega predsednika g. Dragotina Hribarja podpredsednik g. Janko Jovan. Ta je v svojem otvoritvenem govoru najprej predlagal vdanostno izjavo Njeg. Vel. kralju Aleksandru, ki se glasi:

«Zveza industrijcev na slovenskem ozemlju kraljevine pošilja ob otvoritvi VII. redne glavne skupščine Vašemu Vel. spoštljivemu izrazu verne udanosti in globoke hvalečnosti, proseč, da Vaše Veličanstvo nakloni blagohotno pažnjo našemu stremljenju za izboljšanje in povečanje industrijske produkcije in s tem za povzdigo blagostanja naroda in ljubljene države. Živel naš kralj! Živela vsa presveta kraljevska hiša!»

Dalje je g. Jovan predlagal da je skupščina poslala vdanostni pozdrav ministrskemu predsedniku generalu Peri Živkoviću. V tem pozdravu naglašala skupščina da je prišlo zaradi izrednega padanja svetovnih cen agrarnim produktom naše gospodarstvo navzlic obilni žetvi v občutne težave. Industrijci so globoko uverjeni, da more le harmonično pospeševanje produkcije poljedelstva in industrije premagati te težave. Skupščina prosi da ministrski predsednik podpira delo industrijcev za izboljšanje produktivnosti pogojev.

Brzobjavno je skupščina pozdravila tudi ministra trgovine in industrije g. Juraja Demetrovića kot predstavnika in zaščitnika industrije v kraljevski vladi. Skupščina prosi, da gospod minister modro in smoteno podpira vsa prizadevanja za pospešitev industrijske produkcije, posebno prosi skupščina naklonjene podpore stremljenju za koristen in pravičen zakon o finansiranju banovin in samoupravnih teles, za zakon o obrtih, rudarski zakon, zakon o izkoriščanju vodnih sil in zakon o elektrotehničnem gospodarstvu.

Predsednik g. Jovan se je nato v toplih besedah spominjal vseh v preteklem letu umrlih članov Zveze, katerim so vzdiknili navzoči »Slava jim!«

Skupščina je nato prešla na dnevni red. Predloženo je bilo skupščini obširno tiskano poročilo, ki po panogah navaja članstvo Zveze, katero sedaj šteje 241 industrijskih podjetij. Po odobrenju poročila sta nato sledila dva prav zanimiva referata. Inženjer Pirkmayer, ravnatelj tvrdke »Slograd«, je podal strokovno prav zanimivo poročilo o razmerju industrije k problemu naših cest. Za njim je poročal glavni tajnik Zveze industrijcev inž. Milan Šuklje o položaju industrije in izgledih za bodočnost. Obe poročili priobčimo v eni prihodnjih števil. Obe poročili je skupščina vzela z odobravanjem na znanje.

Skupščina je nato stvarno absolvirala še ostale točke dnevnega reda, odobrila je računsko zaključke za poslovni leti 1928/29 ter je tudi sprejela proračun za leto 1930. Nato je skupščina odobrila od odbora izvršeno kooptacijo gg. Janka Jovana in dr. Frana Windischerja. Ponovno so bili v odbor izvoljeni: dr. Karl Born, inž. Oskar Dračar, Ignacij Florijančič, Konrad Goligranc, Maks Horwitz, Dragotin Hribar, inž. Milan Kiepac, Anton Krejčič, Peter Majdič, Hinko Pogačnik, Jean B. Pollak, Avgust Praprotnik, dr. Ernest Rekar in dr. Milan Vidmar. Na novo je bil v odbor izvoljen g. Stanko Širok, ravnatelj Strojnih tovarn in livarn v Ljubljani. Za računsko preglednike sta bila izvoljena: dr. Ciril Pavlin in Fran Ravnihar.

Glavna skupščina je naposled soglasno in z odobravanjem sprejela daljšo resolucijo, ki vsebuje vse aktualne probleme naše mlade industrije. Resolucija poziva: a) da vlada uporabi vsa pripravna sredstva za pospešitev industrializacije naše zemlje in da vlada vztraja pri svoji dosedanj carinsko-zaščitni politiki. Zaščitijo naj se one panoge industrije, ki trpe pod inozemskim dumpingom.

b) vlada naj nujno reši vprašanje ureditve banovinskih in samoupravnih financ.

c) vlada naj čimprej izenači naše obrtno pravo z enotnim obrtnim zakonom. Pospeši naj se delo pri drugih važnih gospodarskih zakonih.

d) vlada naj čimprej izvrši prepotrebno revizijo naše socialne zakonodaje.

e) vlada naj posveti nujno pažnjo problemu obnove in vzdrževanja cestnega omrežja v skladu s potrebami prometa.

Konjunktura pšenice.

Tedensko poročilo borzne agenture B. Balabusić, Novi Sad, podaja situacijo žitnih tržišč v preteklem tednu, ki kaže znatno zboljšanje in nudi dobre nade za letošnje žitno kampanijo. Tečaji v Chicagu in Winnipegu so stalno čvrstješi. Neugodne vremenske prilike v Združenih državah ne dovoljujejo prevelikega optimizma glede žetve. Zadnja uradna cenitev žetve v Združenih državah cení bodočo žetev za 1 in pol milijon ton nižje od lanske. Zaloge se krčijo in so sedaj za 2 milijona bushljev manjše, ko lansko leto ob istem času.

Situacija v Evropi je tudi znatno ugodnejša. Zaloge stalno padajo, medtem ko je dovoz iz prekomorskih dežel mnogo manjši od lanskega leta, saj znaša količina plavalčnega blaga jedva 850.000 ton, napram 1.600.000 tonam v istem času lanskega leta. V Nemčiji so lastne zaloge skoro pri kraju, uvoz se je znatno povečal in bo zavzel še vse večji obseg, če se opusti nameravano prisilno mletje rži. Tudi Francija je umaknila svoje ponudbe, ker so se izgledi nove žetve poslabšali. V splošnem prihajajo iz evropskih držav manj zadovoljiva poročila o stanju posevkov, posebno velja to za Italijo. Edino poročila iz Nemčije in naše države prorokujejo dobro žetev.

Sedmi dan veleseljma.

Kupčije na veleselju so v vedno večjem razmahu, skoro vse branže zaznamujejo precej zaličkov. Kartotečni sistem knjigovodstva, ki je bil dosedaj samo predmet splošnega zanimanja, zaznamuje večje število interesentov med obrtniki in tudi trgovci. Podoželska gasilska društva nakupujejo razno gasilsko orodje in kažejo posebno zanimanje za male motorne brizgalne. Izdelki hišne opreme, ki so bili dosedaj samo predmet radovednosti, kažejo danes večje zanimanje. Prodanih je bilo kakih dvajset razstavljenih garnitur, nekaj kupčij je bilo sklenjenih za poznejšo dobavo.

Deželani se precej zanimajo za razne pasme kunccev in perutnine. Nazorna razstava, ki jo letos nudi veleseljem, bo gotovo pripomogla k zboljšanju perutninarstva, kakor tudi k posplošitvi kunčereje. S strani hotelirjev raste zanimanje za razne hladilne naprave.

Vse kaže, da bo letošnji veleseljem dosegel rekord, tako v oziru obiska, kakor tudi v kupčijah. Veleseljem je dosedaj posetilo okrog 70 tisoč ljudi. Inozemci še vedno prihajajo, največ gostov je iz Avstrije in Nemčije, nekaj pa je tudi Italijanov.

Gospodarske vesti.

× Mesečni izkaz Državne hipotekarne banke kraljevine Jugoslavije. Na dan 30. aprila izkazuje Državna hipotekarna banka sledeče stanje: Aktivna: Hipotekarni krediti: 2.192 milijonov 382.242.40 Din. Krediti na doklade k davkom (komunalne): 340.154.363.70 Din. Krediti vodnim zadrugam: 76.597.332.20 Din. Reskont: 68.991.342.20 Din. Lombard: 113 milijonov 282.969 Din. — Pasiva: Javni in ostali konti: Kapital in drugo: 1.822.064.893.36 Din. Hranilne vloge: 484.438.323.23 Din. Založnice (emisije iz leta 1910, 1911, 1924, 1927, 1929): 921.110.336.33 Din.

× Notranja kolonizacija v južnih predelih države. Poljedelsko ministstvo pripravlja nov zakonski osnutek v svrhu pospeševanja naseljevanja v Južni Srbiji. V smislu tega osnutka se temeljito izpremeni sistem notranje kolonizacije. Predvideva se predvsem brezplačna dostava gradbenega lesa in podpore v gotovini.

× Banca Commerciale Triestina izkazuje za leto 1929 13.11 milijona lir dobička, vendar ne bo izplačevala nikake dividende, ker so se za sanacijo zavoda vporabile rezerve v znesku 18.9 milijona lir tako, da mora ta dobiček služiti v spopolnitev rezervnega fonda.

× Italijansko-španski živorebrni monopol. Občni zbor živorebrnega rudnika Monte Amiata v Milanu, ki je karteliran s španskimi državnimi rudniki Almaden, je povišal delniški kapital od 32 na 48 milijonov. Ta povišek naj bi služil v prvi vrsti v kritje bančnih dolgov, kakor tudi v svrhu zvišanja vrednosti rudniških naprav. 45% dividenda se ne izpremeni. Relacija kontingentiranja se je določila za prva tri leta: Španija 55%, Italija 45%, v naslednjih letih pa pripada Španiji 60%, Italiji 40%. V sled znanega zaostanka v prodaji se je nadalje določila postopna redukcija delavstva. Pri tem bodo prizadeti seveda tudi naši idrijski rudarji, v kolikor jih že ni zadela usoda preureditve, oziroma odpusta.

× Avtomobilna produkcija v letu 1929 je znašala po računih ameriških strokovnjakov 6 milijonov 295.352 osebnih in tovornih vozil, napram letu 1928 5.203.139 vozil. Porast znaša torej 21%. Na celokupni svetovni produkciji sta udeleženi Ameriške združene države in Kanada z 89%.

× Paramount-film v Jugoslaviji. Eno največjih in tudi pri danes poznanih filmskih velepodjetij ameriški »Paramount Lasky Corporation« je osnovalo v Zagrebu lastno družbo pod imenom »Jugoslavenska d. d. za promet Paramount filmova v Zagrebu«. Delniški kapital znaša 1¼ milijona dinarjev.

× Narasčanje brezposelnosti v Angliji. Ministarstvo dela poroča, da je v drugi polovici maja naraslo število brezposelnih na 1.759.500 oseb, kar pomeni zvišanje za 50.000 oseb napram prvi polovici maja.

Sport.

Razpored tekem za državno prvenstvo.

Jugoslovanski Nogometni Savez je na svoji zadnji seji določil termine za državno prvenstvo. Tekmovanje se prične dne 6. julija in se konča 5. oktobra. Od 18. do 31. avgusta je obvezen 15-dnevni odmor za vso državo in bo takrat sodelovala Jugoslavija v Montevideu. Izbirne tekme po dvojnem cup sistemu se vrše dne 6. in 13. julija in sicer prvo nedeljo:

Zagreb I — Slavija (Osijek) v Zagrebu; Zagreb II — Ilirija v Ljubljani; Jugoslavija — Bačka v Subotici; Slavija (Sarajevo) — Skopje v Sarajevu.

Hajduk in BSK sta po sklepu glav. skupščine oproščena izbirnih tekem. Dne 13. julija igrajo isti protivniki v mestih onih klubov, ki so prvo tekmo gostovali.

Zmagovalci izbirnih tekem igrajo nato po dvojnem sistemu na točke in sicer:

Dne 20. VII.: Zmagovalec Jugoslavija-Bačka proti BSK, zmagovalec Zagreb II-Ilirija: proti zmagovalcu Zagreb I-Slavija (Osijek), Hajduk proti zmagovalcu Slavija (Sar.)-Skopje.

27. VIII.: zmagovalec Zagreb II-Ilirija: zmagovalec Slavija (S.) — Skopje, zmagovalec valeu Slavija (Sar.) — Skopje, Hajduk: zmagovalec Zagreb I-Slavija (Os.).

3. VIII.: zmagovalec Jugoslavija-Bačka: zmagovalec Slavija (S.) — Skopje, zmagovalec Zagreb I-Slavija (O.): BSK, Hajduk: zmagovalec Zagreb II-Ilirija.

10. VIII.: zmagovalec Zagreb II Ilirija: BSK, zmagovalec Slavija (S.) — Skopje: zmagovalec Zagreb I-Slavija, Hajduk: zmagovalec Jugoslavija-Bačka.

Po nogometnem odmoru se igra v mestih drugonaznačenih klubov po istem redu in to: 7., 14., 21., 28. septembra in 5. oktobra.

Jugoslavija: Bolgarija.

Naša reprezentanca igra dne 15. t. m. v Sofiji revanžno tekmo z Bolgarijo. Z ozirom na to, da odpotuje naša reprezentanca 17. t. m. iz Beograda v Uruguay, je morala biti reprezentanca sestavljena tako, da igra čim manj igralcev, ki potujejo v Montevideo, v timu proti Bolgariji. Savezni kapetan je postavil naslednje moštvo: Jakšić-Beleslin, Mihajlović-M. Jovanović, Dešković, L. Džordžević-Tirnančić, Benčić, Vujadinović, Bonačić, Hrajiček; rezerve: B. Dimitrijević, Stojanović, Dobrijević. Moštvo spremlja dr. Kosta Hadži in S. Stojanović.

Sestava reprezentance Jugoslavije za Uruguay.

Za potovanje v Montevideo je nominiral JNS naslednje igralce: Mituljčić (Gradjanski), Jakšić (Soko), Ivković (Soko), Beleslin (Saud), Spasojević (Jugoslavija), Arsenijević (BSK), Premrl (Concordia), Djokić (Jugosl.), Dešković (Hajduk), B. Marjanović (BSK), Hitec (Hašk), Šimšir (Cone), Bonačić (Hajduk), M. Babić (Hašk), I. Bek in Stefanović (oba F. K. Cette-Francijska).

Igralcem je stavljen rok, da do 7. t. m. javijo savezu telegrafično ali gredo lahko v Montevideo.

Velik uspeh Jugoslavana na Dunaju.

Internacionalni tenis turnir akademikov, ki se je vršil te dni na Dunaju, se je končal s sigurno zmago jugoslovanskega Davis cup igralca Schäfferja. Sodelovalo je 120 igralcev iz Italije, Madžarske, Nemčije, Avstrije in Jugoslavije. Schäffer je izločil v semifinalu Nemca Haentscha s 3:6, 6:1, 6:4 in v finalu Madžara Strauba s 6:3, 8:6, 6:0.

KAVA dnevno sveže prazena pri **Ljubljana**
B. MOTON, Vodnikov trg št. 5 Ljubljana

Krojači, šivilje, nešivilje!

KROJNO UČILIŠČE
LJUBLJANA, STARI TRG št. 19

priredi po Binkoštih
specialni prikojevalni tečaj moškega krojenja, uniform (važno za vojne obveznike), damskega krojenja, modeliranja, krojenja perila, otroških oblek.
Honorar znatno znižan.

Ure za birmo
najceneje

Slavko Rus
Ljubljana, Dunajska c. 9
(blizu Figovca).

Schaffhausen
precizne
žepne ure

IVAN PAKIZ Ljubljana
Pred Školijo št. 15

Za birmo
ure s 15%
popustom

Ivan Pakiz
Ljubljana, Pred Školijo št. 15

Likanje moške, ženske obleke Din 18.—.

Moško, damsko garderobo

najhitreje zlika, kemično čisti, temeljito pošije, napravi novo podlogo, tudi obrne, da izgleda kot nova

„Wallet Express“
Ljubljana, Stari trg 19.

Na likanje se lahko počaka. Posebna čakalnica. -- Obleke za likanje se sprejemajo tudi ob nedeljah dopoldan.

Birmanska darila

v veliki izbiri
po znižani ceni

L. Vilhar
urur
Ljubljana
Sv. Petra cesta 36

Les za stavbe
popolnoma suh stalno v zalogi pri družbi „ILIRIJA“ v Ljubljani na Dunajski cesti št. 46 - - - - - Telefon 28-20

Službene objave.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev.

Vpisi v trgovinski register.

I. Vpisale so se nastopne firme:

155. Sedež: Vas pri Fari.
Dan vpisa: 22. maja 1930.
Besedilo: Martin Briški, Vas, p. Fara pri Kočevju.
Obratni predmet: trgovina s kožami.
Imetnik: Briški Martin, trgovec v Vasi št. 21, p. Fara

Okrožno kot trgovsko sodišče v Novem mestu, odd. I., dne 22. maja 1930.
(Firm. 100/30 — Rg A II 46/1.)

156. Sedež: Borovnica.
Dan vpisa: 26. maja 1930.
Besedilo: Anton Kobi.
Obratni predmet: lesna trgovina in industrija.

Imetnik: Kobi Anton, trgovec v Borovnici št. 133.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 26. maja 1930.
(Firm. 1052/30 — Rg A.)

II. Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

157. Sedež: Maribor.
Dan vpisa: 22. maja 1930.
Besedilo: Drava, lesna industrijska delniška družba v Mariboru.

Izbršijo se: 1. člana upravnega sveta Skalar Josip in Vabič Vinko, 2. prokurista Kovač Jaroslav in Chmelik Josip.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 22. maja 1930.
(Firm. 524/30 — Rg B I 8/49.)

158. Sedež: Pinci — kolonija.
Dan vpisa: 22. maja 1930.
Besedilo: Agrarna zajednica v Pincih — kolonija, registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Izbršijo se dosedanja člana načelnštva Božič Jožef in Konič Anton, vpišeta pa se novoizvoljena člana načelnštva Komar Ivan, podpredsednik, in Jelerčič Ivan, oba kolonista v Pincih.

Dosedanji podpredsednik Bensa Ivan je predsednik.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 22. maja 1930.

(Firm. 530/30 — Zadr. IV 20/11.)

159. Sedež: Ljubljana.
Dan vpisa: 26. maja 1930.
Besedilo: Dolničar & Richter, tovarna voščeni izdelkov v Ljubljani.

Izbršijo se javni družbenik Dolničar Martin, zastopniški provizorij za dobo zapuščinske razprave in zastopnik dedičev Dolničar Matija.

Izbršijo se javni družbenik Ravnikar Franc.

Besedilo tvrdke se glasi odslej: Dolničar & Richter.

Tvrdo bo vodil dalje kot trgovec poedinec Richter Hinko.

Prokurist Bežek Etbin bo odslej zastopal in podpisoval tvrdko samostojno, s tem da bo k besedilu tvrdke pristavil svoj podpis s pristavkom pp.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 26. maja 1930.

(Firm. 980/30 — Rg A III 109/8.)

160. Sedež: Ljubljana.
Dan vpisa: 26. maja 1930.
Besedilo: »Obnova«, gradbena družba z o. z. v Ljubljani.

Glasom sklepa občnega zbora družbenikov z dne 15. aprila 1930., notarskega zapisa posl. št. 8728, so se razveljavili §§ 9., 11. in 12. družbene pogodbe. — Izpremenili pa so se §§ 4., 8., 11., 13., 14. in 16. družbene pogodbe.

Načelnštvo družbe obstoji iz dveh ali več poslovdij.

Vsak poslovdija zastopa družbo napram sodišču in oblastem ter izvensodno samostojno.

Podpis družbene tvrdke se vrši s tem, da pristavi vsak poslovdija samostojno pod besedilo tvrdke, ki je lahko od kogarkoli pisano, natisnjeno ali s štampiljo odtisnjeno, svoj lastnoročni znak. — Postavljeni prokurist podpisuje tvrdko na isti način, ako je postavljen za celotno poslovanje družbe, samostojno, sam da pristavi svojemu lastnoročnemu znaku označbo prokure s »pp«.

Vpišeta se poslovdiji: Ing. Tunner Lufi v Ljubljani in Dr. tech. Kluge Konrad, Wien IV/1, Gusshausstrasse 16.

Prokura za celotno poslovanje družbe se je podelila Ing. Dachovsky Edmundu v Ljubljani, Miklošičeva cesta 16.

Izbršijo se poslovdije: Tönnies Rudolf, Tönnies Emil, Berkovič Nikola, Tykač Alojzij, Heumer Dragotin, Schreiner Armin in Tönnies Frigga, in sicer Tönnies Rudolf in Heumer Dragotin ker sta umrla, ostali, ker so svoja mesta odložili.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 26. maja 1930.
(Firm. 970/30 — Rg C I 119/16.)

161. Sedež: Ljubljana.
Dan vpisa: 26. maja 1930.
Besedilo: Reicher & Turk.
Izbršijo se javna družbenica Reicher Ela. Edini imetnik tvrdke je sedaj Turk Josip.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 26. maja 1930.
(Firm. 967/30 — Rg A VI 209/2.)

162. Sedež centrale: Praga, podružnice: Ljubljana.

Dan vpisa: 27. maja 1930.
Besedilo: »Češka industrijska banka«, podružnica v Ljubljani.

Družba temelji sedaj na pravilih, ki so bila, kar se tiče §§ 29., 34., 41. in 54. izpremenjena s sklepi občnega zbora z dne 11. marca 1929 in pooblaščenega predstojništva z dne 18. septembra 1929, katere izpremembe so bile odobrene z odlokom notranjega ministrstva republike Čehoslovaške z dne 10. oktobra 1929, št. 57.387/1929/15.

Te izpremembe so bile odobrene tudi od kraljevske banske uprave dravske banovine z dne 22. marca 1930, opr. št. VIII. No. 2649.

Na podstavi tako izpremenjenih pravil se tvrdka glavnega zavoda v Pragi I podpisuje veljavno s tem, da se pod besedilom firme, napisanim od kogarkoli ali s štampiljo odtisnjem, podpišejo kolektivno:

a) ali dva člana upravnega sveta, od katerih mora biti vsaj eden član izvršilnega odbora (§ 27);

b) ali en član upravnega sveta in en pravi ravnatelj (§ 28.) ali namesto tega ravnatelja višji uradnik, poverjen s prokuro, vpisano v trgovski register, t. j. bodisi resortni (titularni) ravnatelj (§ 33) ali namestnik ravnatelja ali prokurist;

c) ali dva prava ravnatelja;

d) ali en pravi ravnatelj z višjim uradnikom, ki je poverjen s prokuro, vpisano v trgovski register (glej ad b);

e) ali dva resortna (titularna) ravnatelja;

f) ali en resortni ravnatelj z namestnikom ravnatelja ali prokuristom;

g) ali dva namestnika ravnatelja;

h) ali en namestnik ravnatelja s prokuristom.

Osebe, ki ne spadajo k predstojništvu, morajo pristaviti pri podpisovanju tvrdke k svojemu imenu dodatek, označujoč prokuro.

Pri firmi podružnice vpisani način podpisovanja podružnične firme ostane neizpremenjen.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 26. maja 1930.
(Firm. 612/30 — Rg B I 89/131.)

163. Sedež: Ljubljana.
Dan vpisa: 27. maja 1930.
Besedilo: Splošno maleželezniška družba d. d.

Na občnem zboru dne 16. decembra 1929, posl. št. 8331, so se izpremenila družbena pravila v §§ 3., 5., 6., 21., 22., 28., in 34. — § 13. se je v celoti črtal, §§ 14. do 22. določa radi črtanja označbo §§ 13. do 21.; vstvaril se je nov § 22. — Te izpremembe so bile odobrene po kraljevski banski upravi dravske banovine pod opr. št. VIII/1 No. 2641/1 dne 3. marca 1930.

Obratni predmet družbe je odslej:

1. Gradnja novih normalnih in ozkotirnih malih železnic na električni pogon in obratovanje z njimi.

2. Pridobitev, prezidava in obratovanje ali pa obratovanje samo obstoječih železnic nižje vrste.

3. Pridobitev ali ustanovitev ter torej tudi zgradnja in obratovanje elektrarn in drugih naprav s pritisklinami radi pod 1. in 2. omenjenih železniških obratov.

4. Pridobitev in ustanovitev in torej tudi zgradnja in obratovanje elektrarn in drugih naprav s pritisklinami za razsvetljavo ali drugačne uporabe električnega toka iz takih elektrarn v okrožju pod 1. in 2. omenjenih železnic.

5. Nabava vsega, kar je za zgradnjo in za obrat pod 1. in 2. omenjenih železnic za gonilno silo proizvajajočih naprav kdaj potrebno, torej zlasti nakup k obratu železnice in gonilno silo proizvajajočih naprav spadajočih premičnin in nepremičnin, po potrebi in v zmislu predpisov pravil.

6. Pritegnitev drugih železnic nižje vrste in električnih podjetij, kakor so mišljene pod 1. in 2. ter izvršitev v ta namen potrebnih likvidacij in fuzij, zakup in so-uporaba takih podjetij.

7. Pravica, udeleževati se pri sličnih tuzemskih podjetjih in si pridobiti v ta namen njihove delnice in obligacije.

8. Izvrševanje špedicijskega in prevoznikega posla v zvezi z nameravanim prevozom blaga na posamnih progah železnic.

9. V izpolnitev svojega železniškega omrežja se sme posluževati tudi drugih vozil, ki niso urejena za električen pogon.

Družba objavlja svoje razglase v »Službenem listu«, ki izhaja v Ljubljani.

Vpišejo se člani upravnega sveta: dr. ing. Mollner Walter, generalni direktor Österreichische Siemens-Schuckert Werke, Wien 24, Postfach 61, Beyerle Heinrich, direktor Österreichische Siemens-Schuckert Werke, Wien 24, Postfach 61 in Kregar Ivan, predsednik Ljudske posojilnice r. z. z n. z. v Ljubljani.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 26. maja 1930.
(Firm. 920/30 Rg B III 40/3.)

164. Sedež: Ljubljana.
Dan vpisa: 27. maja 1930.

Besedilo: Kranjska industrijska družba. Izbršijo se tehnični ravnatelj s prokuro v svojstvu direktorja po § 22. družbenih pravil, ing. Hoffmann Kurt.

Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 26. maja 1930.
(Firm. 1034/30 — Rg B I 12/63.)

Vpisi v zadrugi register.

I. Vpisala se je nastopna za druga:

165. Sedež firme: Kočevje.
Dan vpisa: 26. maja 1930.

Besedilo: Ljudska posojilnica v Kočevju, registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Obrat in predmet: Zadruga ima namen izboljševati gospodarske razmere svojih članov, zlasti vzpodbujati čut varčnosti, preskrbovati s svojim zadrugnim kreditom svojim članom v gospodarstvu potrebna denarna sredstva in lajšati socialno bedo.

V ta namen zadruga: a) sprejema in obreštuje hranilne vloge in pa vloge v tekočem računu; b) si pridobiva s svojim zadrugnim kreditom nadaljna sredstva, kolikor so za dosego zadrugnega smotra potrebna; c) daje svojim članom posojila; d) oskrbuje svojim članom vnovčevanje; e) eskomptira menice.

Opravični delež znaša 25.— Din. Vsak zadrugnik jamči neomejeno.

Načelnštvo sestoji iz 5 zadrugnikov. Člani načelnštva so: Škulj Karol, župnik in

duhovni svetnik v Dolenji vasi; Uršič Franc, profesor v Kočevju št. 278; Lavrič Franc, posestnik in lesni trgovec v Kočevski reki št. 11; Marincelj Peter, posestnik in gostilničar v Kočevju št. 273; Pasterk Boštjan, posestnik v Mozlju št. 15.

Pravico zastopati zadrugo ima načelnštvo po predpisih zadrugnega zakona. Podpis firme: Besedilo firme podpisujeta skupno po dva člana načelnštva.

Okrožno sodišče v Novem mestu, dne 26. maja 1930.
(Firm. 101/30 — Zadr. III 128/30.)

II. Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih zadrugah:

166. Sedež: Cirkovce.
Dan vpisa: 22. maja 1930.
Besedilo: Strojna zadruga v Cirkovcah, registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Izbršijo se dosedanja člani načelnštva Pernat Boštjan, Beranič Miha in Medved Franc, vpišejo pa novoizvoljeni člani načelnštva Baklan Franc, kmet v Cirkovcah št. 18 (načelnik), Paj Franc, kmet v Cirkovcah št. 9, Draškovič Boštjan, kmet v Starošincih št. 22.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 22. maja 1930.
(Firm. 523/30 — Zadr. II 27/28.)

167. Sedež: Maribor.
Dan vpisa: 22. maja 1930.
Besedilo: Krekova posojilnica v Mariboru, registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Izbršijo se dosedanja člani načelnštva Golob Vilko, vpiše pa se novoizvoljeni član načelnštva Lorbek Ivan, posestnik v Mariboru, Einspillerjeva ul. št. 40.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 22. maja 1930.
(Firm. 527/30 — Zadr. II 6/40.)

168. Sedež: Razvanje.
Dan izbrisa: 22. maja 1930.
Besedilo: Zadruga elektrarna v Razvanju pri Mariboru, r. z. z o. z.
Radi končane likvidacije.

Okrožno kot trgovsko sodišče v Mariboru, dne 22. maja 1930.
(Firm. 528/30 — Rg Zadr. III 13/11.)

Razne objave.

1897

Objava.

Izgubil sem tipno izpričevalo in dekret o podelitvi evidenčne številke 2—186, izdano od policijske uprave v Ljubljani na ime Vovk Miro.

Progladam izgubljen dokumenta za neveljavna.

Vovk Miro, Ljubljana s. r.

Vabilo na 11. redni občni zbor, Mariborske tiskarne d. d. v Mariboru,

ki se vrši

dne 20. julija 1930.

ob 10. uri dopoldne v prostorih Mariborske tiskarne, Jurčičeva ulica št. 4.

Dnevni red:

1. Poročilo ravnateljstva.
2. Predložitev in odobritev računskega zaključka za leto 1929. in razdelitev čistega dobička.
3. Poročilo nadzorništva in absolutni upravni svet.
4. Volitev enega upravnega svetnika in
5. Volitev nadzorništva in nagrada nadzorništva.

Mariborska tiskarna d. d. v Mariboru.
Hinko Pogačnik s. r. pp. Stanko Detela s. r.

§ 27. Glasovalno pravico na občnem zboru imajo oni delničarji, ki najkasneje 8 dni pred občnim zborom založijo delnice pri Celjski posojilnici d. d., podružnici v Mariboru.